Globethics Repository

Informe sobre el desenvolupament humà 2007/2008 - La lluita contra el canvi climàtic: la solidaritat humana en un món dividit [Cobertes, Notes, Nota bibliogràfica, Bibliografia, Indicadors del desenvolupament humà , Notes tècnices, Errata (English)]

This page was generated automatically upon download from the Globethics Repository. More information on Globethics see https://www.globethics.net. Data and content policy of Globethics Repository see https://repository.globethics.net/pages/policy.

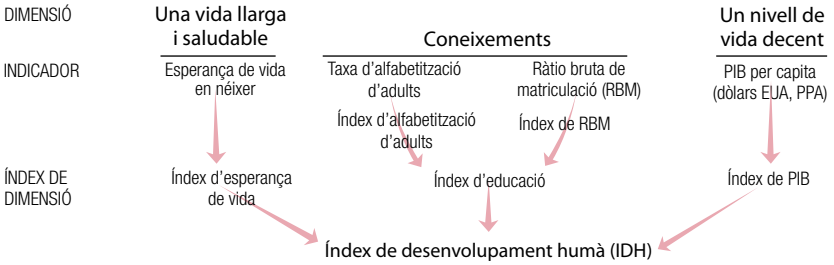
Item Type	Article
Authors	Watkins, Kevin
Publisher	UNDP
Rights	With permission of the license/copyright holder
Download date	2026-11-16 02:29:59
Link to Item	http://hdl.handle.net/20.500.12424/176087

NOTA TÈCNICA 1

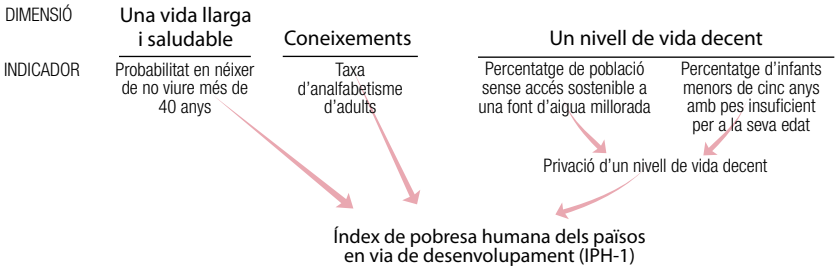
Càlcul dels índexs de desenvolupament humà

Els diagrames que es presenten a continuació resumeixen l'elaboració dels cinc índexs de desenvolupament humà utilitzats en l'*Informe sobre el desenvolupament humà* i en destaquen tant les semblances com les diferències. El text de les pàgines següents aporta una explicació detallada.

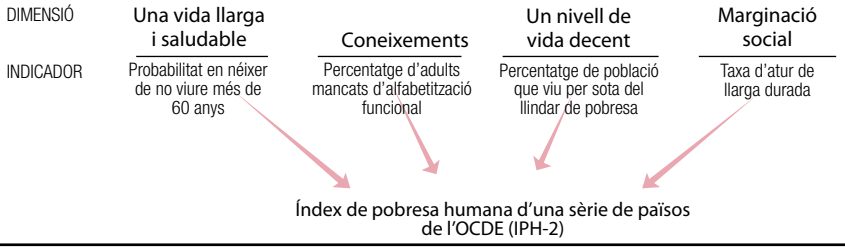
IDH

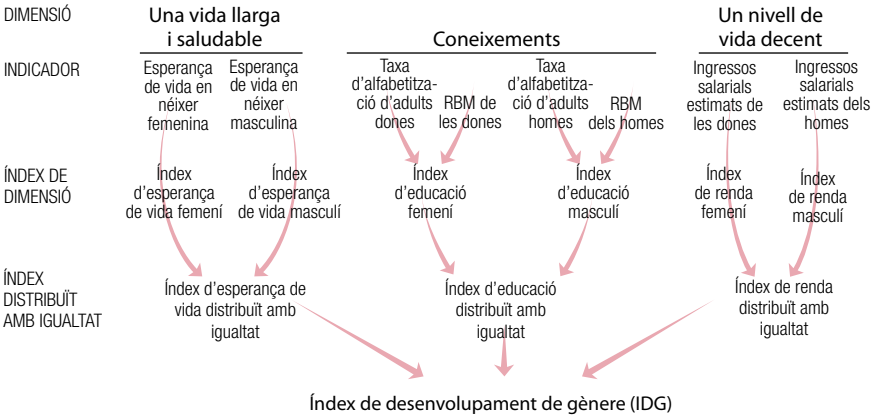
IPH-1

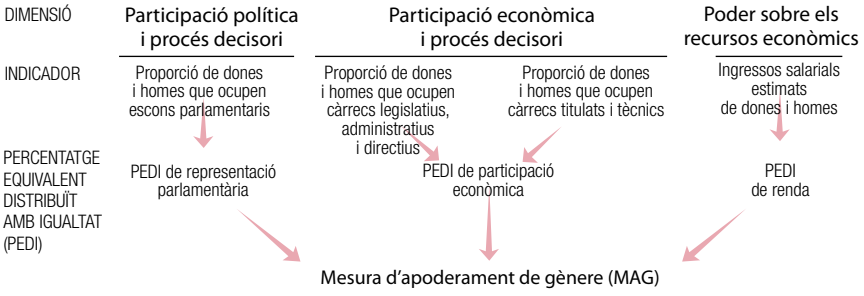
IPH-2

IDG

MAG

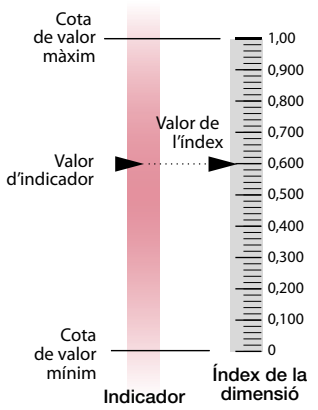

L'índex de desenvolupament humà (IDH)

L'IDH és una mesura sumària del desenvolupament humà. Mesura les consecucions mitjanes d'un país en tres dimensions bàsiques del desenvolupament humà:

- Una vida llarga i saludable, mesurada per l'esperança de vida en néixer.
- Coneixements, mesurats per la taxa d'alfabetització d'adults (amb una ponderació de dos terços) i la ràtio bruta de matriculació primària, secundària i terciària (amb una ponderació d'un terç).
- Un nivell de vida decent, mesurat pel PIB per capita (dòlars EUA, PPA).

Abans de calcular l'IDH, s'ha de crear un índex per a cadascuna d'aquestes dimensions. Per calcular aquests índexs de dimensions –l'esperança de vida, l'educació i els índexs de PIB– s'escullen els valors mínims i màxims (cotes) de cada indicador corresponent.

El resultat de cada dimensió s'expressa com un valor entre 0 i 1 mitjançant l'aplicació de la fórmula general següent:

$$\text{Índex de la dimensió} = \frac{\text{valor real} - \text{valor mínim}}{\text{valor màxim} - \text{valor mínim}}$$

L'IDH es calcula a continuació com una mitjana senzilla dels índexs de les dimensions. El requadre de la dreta explica el càlcul de l'IDH per a un país de mostra.

Cotes del càlcul de l'IDH

Indicador	Valor màxim	Valor mínim
Esperança de vida en néixer (anys)	85	25
Taxa d'alfabetització d'adults (%)*	100	0
Ràtio bruta de matriculació combinada (%)	100	0
PIB per capita (dòlars EUA, PPA)	40.000	100

*La cota per calcular l'alfabetització d'adults implica que la taxa d'alfabetització màxima és del 100%. En la pràctica, l'IDH es calcula aplicant un límit superior del 99%.

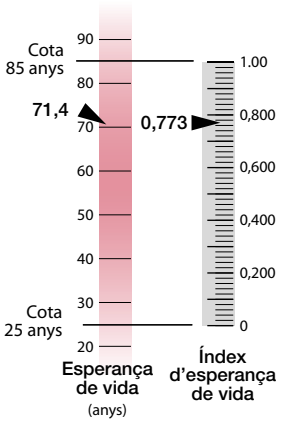
Càlcul de l'IDH

Aquesta explicació del càlcul de l'IDH utilitza dades de Turquia.

1. Càlcul de l'índex d'esperança de vida

L'índex d'esperança de vida mesura les consecucions relatives d'un país en l'esperança de vida en néixer. Per a Turquia, amb una esperança de vida de 71,4 anys el 2005, l'índex d'esperança de vida és de 0,773.

$$\text{Índex d'esperança de vida} = \frac{71{,}4 - 25}{85 - 25} = \mathbf{0{,}773}$$

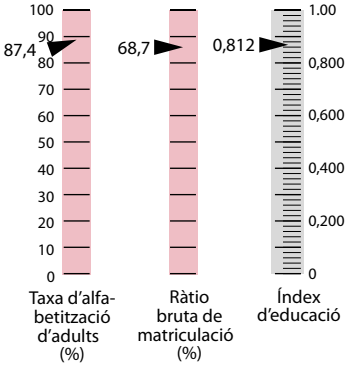
2. Càlcul de l'índex d'educació

L'índex d'educació mesura les consecucions relatives d'un país pel que fa a l'alfabetització dels adults i la matriculació primària, secundària i terciària bruta combinada. En primer lloc, es calcula un índex per a l'alfabetització d'adults i un altre per a la matriculació bruta combinada. A continuació, aquests dos índexs es combinen per crear un índex d'educació, amb una ponderació de dos terços per a l'alfabetització d'adults i d'un terç per a la matriculació bruta combinada. Per a Turquia, amb una taxa d'alfabetització d'adults de 87,4% el 2005, i una ràtio de matriculació bruta combinada de 68,7% el 2005, l'índex d'educació és de 0,812.

$$\text{Índex d'alfabetització d'adults} = \frac{87{,}4 - 0}{100 - 0} = \mathbf{0{,}874}$$

$$\text{Índex de matriculació bruta} = \frac{68{,}7 - 0}{100 - 0} = \mathbf{0{,}687}$$

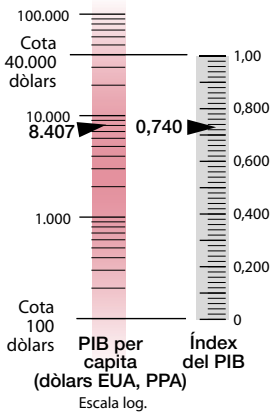
$$\text{Índex d'educació} = 2/3\ (\text{índex d'alfabetització d'adults}) + (\text{índex de matriculació bruta})$$
$$= 2/3\ (0{,}874) + 1/3\ (0{,}687) = \mathbf{0{,}812}$$

3. Càlcul de l'índex del PIB

L'índex del PIB es calcula mitjançant el PIB per capita ajustat (dòlars EUA, PPA). En l'IDH, la renda fa la funció de variable substitutiva per a totes les dimensions del desenvolupament humà que no es reflecteixen en una vida llarga i saludable ni en els coneixements adquirits. La renda s'ajusta perquè per aconseguir un nivell acceptable de desenvolupament humà no cal una renda il·limitada. Per tant, s'utilitza el logaritme de la renda. Per a Turquia, amb un PIB per capita de 8.407 dòlars (dòlars EUA, PPA) el 2005, l'índex del PIB és de 0,740.

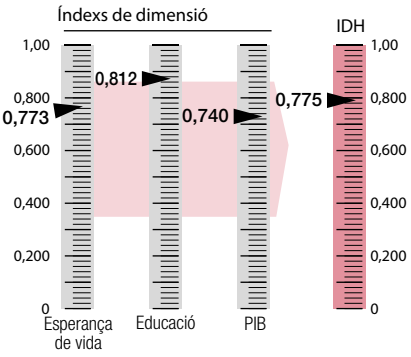
$$\text{Índex del PIB} = \frac{\log(8.407) - \log(100)}{\log(40.000) - \log(100)} = \mathbf{0{,}740}$$

4. Càlcul de l'IDH

Un cop s'han calculat els índexs de les dimensions, la determinació de l'IDH és directa. Es tracta d'una mitjana simple dels tres índexs de les dimensions.

$$\text{IDH} = 1/3\ (\text{índex d'esperança de vida}) + 1/3\ (\text{índex d'educació}) + 1/3\ (\text{índex del PIB})$$
$$= 1/3\ (0{,}773) + 1/3\ (0{,}812) + 1/3\ (0{,}740) = \mathbf{0{,}775}$$

L'índex de pobresa humana per als països en via de desenvolupament (IPH-1)

Mentre l'IDH mesura la consecució mitjana, l'IPH-1 mesura les *privacions* en les tres dimensions bàsiques del desenvolupament humà reflectides en l'IDH:

- Una vida llarga i saludable: vulnerabilitat a la defunció a una edat relativament precoç, mesurada per la probabilitat en néixer de no viure més de 40 anys.
- Coneixements: exclusió del món de la lectura i les comunicacions, mesurada per la taxa d'analfabetisme d'adults.
- Un nivell de vida decent: manca d'accés a l'aprovisionament econòmic general, mesurat per la mitjana no ponderada de dos indicadors, el percentatge de la població que no utilitza una font millorada d'aigua i el percentatge d'infants amb un pes insuficient per la seva edat.

Calcular l'IPH-1 és més senzill que calcular l'IDH. Els indicadors utilitzats per mesurar les privacions ja estan normalitzats entre 0 i 100 (perquè s'expressen com a percentatges), per la qual cosa no fa falta crear índexs de dimensió, com passa amb l'IDH.

L'índex de pobresa humana per a una sèrie de països de l'OCDE (IPH-2)

L'IPH-2 mesura les privacions en les mateixes dimensions que l'IPH-1 i també reflecteix la marginació social. Per tant, reflecteix privacions en quatre dimensions:

- Una vida llarga i saludable: vulnerabilitat a la defunció a una edat relativament precoç, mesurada per la probabilitat en néixer de no viure més de 60 anys.
- Coneixements: exclusió del món de la lectura i les comunicacions, mesurada pel percentatge d'adults (16-65 anys) mancats d'alfabetització funcional.
- Un nivell de vida decent: mesurat pel percentatge de persones que viuen per sota del llindar de la pobresa de renda (50% de la mediana de la renda familiar ajustada disponible).
- Marginació social: mesurada per la taxa d'atur de llarga durada (12 mesos o més).

Càlcul de l'IPH-1

1. Mesura de la privació d'un nivell de vida decent

Per mesurar la privació d'un nivell de vida decent s'utilitza una mitjana no ponderada dels dos indicadors.

Mitjana no ponderada = 1/2 (població sense accés sostenible a una font d'aigua millorada)
+ 1/2 (infants amb un pes insuficient per a la seva edat)

Càlcul de mostra: Bolívia

Població sense accés sostenible a una font d'aigua millorada = 15%
Infants amb un pes insuficient per a la seva edat = 8%

Mitjana no ponderada = 1/2 (15) + 1/2 (8) = 11,3%

2. Càlcul de l'IPH-1

La fórmula per calcular l'IPH-1 és la següent:

$$\text{IPH-1} = [1/3\,(P_1^{\alpha} + P_2^{\alpha} + P_3^{\alpha})]^{1/\alpha}$$

On:

P_1 = Probabilitat en néixer de no viure més de 40 anys (100 vegades)
P_2 = Taxa d'alfabetització d'adults
P_3 = Mitjana no ponderada de la població que no utilitza una font millorada d'aigua i del nombre d'infants amb un pes insuficient per a la seva edat
α = 3

Càlcul de mostra: Bolívia

P_1 = 15,5%
P_2 = 13,3%
P_3 = 11,3

$$\text{IPH-1} = [1/3\,(15{,}5^3 + 13{,}3^3 + 11{,}3^3)]^{1/3} = \mathbf{13{,}6}$$

Càlcul de l'IPH-2

La fórmula per calcular l'IPH-2 és la següent:

$$\text{IPH-2} = [1/4\,(P_1^{\alpha} + P_2^{\alpha} + P_3^{\alpha} + P_4^{\alpha})]^{1/\alpha}$$

On:

P_1 = Probabilitat en néixer de no viure més de 60 anys (100 vegades)
P_2 = Adults mancats d'alfabetització funcional
P_3 = Població per sota del llindar de pobresa de renda (50 % de la mediana de la renda familiar ajustada disponible)
P_4 = Taxa d'atur de llarga durada (de 12 mesos o més)
α = 3

Càlcul d'una mostra: Canadà

P_1 = 8,1%
P_2 = 14,6%
P_3 = 11,4%
P_4 = 0,5%

$$\text{IPH-2} = [1/4\,(8{,}1^3 + 14{,}6^3 + 11{,}4^3 + 0{,}5^3)]^{1/3} = \mathbf{10{,}9}$$

Per què α = 3 en el càlcul de l'IPH-1 i l'IPH-2?

El valor de α té una repercussió important sobre el valor de l'IPH. Si α = 1, l'IPH és la mitjana de les seves dimensions. A mesura que α augmenta, més ponderació es dóna a la dimensió amb més privació. Per això, α mesura que a augmenta cap a l'infinit, l'IPH tendirà cap al valor de la dimensió en què la privació és major (per a Bolívia, l'exemple utilitzat per calcular l'IPH-1, seria 15,5, igual a la probabilitat en néixer de no viure més de 40 anys).

En aquest informe, el valor 3 s'utilitza per donar una ponderació addicional però no exagerada a les àrees de privació més greu. Per a una anàlisi detallada de la formulació matemàtica de l'IPH, vegeu Sudhir Anand i Amartya Sen, «Concepts of Human Development and Poverty: A Multidimensional Perspective» [Conceptes del desenvolupament humà i la pobresa: una perspectiva multidimensional], i la nota tècnica del *Human Development Report 1997* (vegeu la llista bibliogràfica seleccionada al final d'aquesta nota tècnica).

L'índex de desenvolupament de gènere (IDG)

Mentre l'IDH mesura la mitjana de progrés, l'IDG ajusta la mitjana de progrés per reflectir les *desigualtats* entre els homes i les dones en les dimensions següents:

- Una vida llarga i saludable, mesurada per l'esperança de vida en néixer.
- Coneixements, mesurats per la taxa d'alfabetització d'adults i la ràtio bruta de matriculació primària, secundària i terciària combinada.
- Un nivell de vida decent, mesurat pels ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA).

El càlcul de l'IDG segueix tres passos. En primer lloc, es calculen els índexs masculí i femení de cada dimensió segons aquesta fórmula general:

$$\text{Índex de dimensió} = \frac{\text{valor real} - \text{valor mínim}}{\text{valor màxim} - \text{valor mínim}}$$

En segon lloc, els índexs femení i masculí de cada dimensió es combinen de tal manera que es penalitzen les diferències en la consecució entre els homes i les dones. L'índex resultant, anomenat índex distribuït amb igualtat, es calcula segons aquesta fórmula general:

$$\text{Índex distribuït amb igualtat} = \{[\text{proporció de població femenina } (\text{índex femení}^{1-\varepsilon})] + [\text{proporció de població masculina } (\text{índex masculí}^{1-\varepsilon})]\}^{1/1-\varepsilon}$$

ε mesura l'aversió a la desigualtat. En l'IDG, $\varepsilon = 2$. Per tant, l'equació general és:

$$\text{Índex distribuït amb igualtat} = \{[\text{proporció de població femenina } (\text{índex femení}^{-1})] + [\text{proporció de població masculina } (\text{índex masculí}^{-1})]\}^{-1}$$

que dóna la mitjana harmònica dels índexs masculí i femení.

En tercer lloc, l'IDG es calcula combinant els tres índexs distribuïts amb igualtat en una mitjana no ponderada.

Cotes per al càlcul de l'IDG

Indicador	Valor màxim	Valor mínim
Esperança de vida en néixer femenina (anys)	87,5	27,5
Esperança de vida en néixer masculina (anys)	82,5	22,5
Taxa d'alfabetització d'adults (%)	100	0
Ràtio bruta de matriculació combinada (%)	100	0
Ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA)	40.000	100

Nota: Els valors màxims i mínims (cotes) per a l'esperança de vida són cinc anys més alts per a les dones per tenir en compte la seva esperança de vida més llarga. Per preservar la relació entre els valors masculins i femenins de cada indicador, s'han calculat valors a escala en lloc de xifres quan el valor femení o masculí superava el llindar (en el cas de l'alfabetització d'adults, s'ha aplicat un valor de llindar pràctic de 99%). L'escalatge s'aconsegueix multiplicant els valors femenins i masculins pel valor de llindar pràctic dividit pel valor màxim reportat per a les dones o els homes.

Càlcul de l'IDG

Aquesta explicació del càlcul de l'IDG utilitza dades de Botsuana.

1. Càlcul de l'índex d'esperança de vida distribuït amb igualtat

El primer pas és calcular índexs independents per a les consecucions masculines i femenines en l'esperança de vida, mitjançant la fórmula general per als índexs de dimensió.

DONES

Esperança de vida: 48,4 anys

$$\text{Índex d'esperança de vida} = \frac{48{,}4 - 27{,}5}{87{,}5 - 27{,}5} = 0{,}348$$

HOMES

Esperança de vida: 47,6 anys

$$\text{Índex d'esperança de vida} = \frac{47{,}6 - 22{,}5}{82{,}5 - 22{,}5} = 0{,}419$$

A continuació, els índexs femenins i masculins es combinen per crear l'índex d'esperança de vida distribuït amb igualtat, mitjançant la fórmula general per als índexs distribuïts amb igualtat.

DONES

Proporció de població: 0,504

Índex d'esperança de vida = 0,348

HOMES

Proporció de població: 0,496

Índex d'esperança de vida = 0,419

$$\text{Índex d'esperança de vida distribuït amb igualtat} = \{[0{,}504\ (0{,}348^{-1})] + [0{,}496\ (0{,}419^{-1})]\}^{-1} = \mathbf{0{,}380}$$

2. Càlcul de l'índex d'educació distribuït amb igualtat

En primer lloc, els índexs per a la taxa d'alfabetització d'adults i la ràtio bruta de matriculació primària, secundària i terciària combinada es calculen independentment per als homes i les dones. El càlcul d'aquests índexs és senzill, donat que els indicadors utilitzats ja estan normalitzats entre 0 i 100.

DONES

Taxa d'alfabetització d'adults: 81,8%

Índex d'alfabetització d'adults: 0,818

Ràtio bruta de matriculació: 70,1%

Índex brut de matriculació: 0,701

HOMES

Taxa d'alfabetització d'adults: 80,4%

Índex d'alfabetització d'adults: 0,804

Ràtio bruta de matriculació: 69,0%

Índex brut de matriculació: 0,690

En segon lloc, l'índex d'educació, que dóna una ponderació de dos terços a l'índex d'alfabetització d'adults i d'un terç a l'índex brut de matriculació, es calcula independentment per als homes i les dones.

$$\text{Índex d'educació} = 2/3\ (\text{índex d'alfabetització d'adults}) + 1/3\ (\text{índex brut de matriculació})$$

$$\text{Índex d'educació femení} = 2/3\ (0{,}818) + 1/3\ (0{,}701) = 0{,}779$$

$$\text{Índex d'educació masculí} = 2/3\ (0{,}804) + 1/3\ (0{,}690) = 0{,}766$$

Per acabar, els índexs d'educació femení i masculí es combinen per crear l'índex d'educació distribuït amb igualtat:

DONES

Proporció de població: = 0,504

Índex d'educació: 0,779

HOMES

Proporció de població: = 0,496

Índex d'educació: 0,766

$$\text{Índex d'educació distribuït amb igualtat} = \{[0{,}504\ (0{,}779^{-1})] + [0{,}496\ (0{,}766^{-1})]\}^{-1} = \mathbf{0{,}773}$$

3. Càlcul de l'índex de renda distribuït amb igualtat

En primer lloc, es calculen els ingressos salarials (dòlars EUA, PPA) de les dones i els homes (per a més detalls sobre aquest càlcul, vegeu l'apèndix d'aquesta nota tècnica). A continuació es calcula l'índex de renda de cada sexe. Igual que per a l'IDH, la renda s'ajusta agafant el logaritme dels ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA):

$$\text{Índex de renda} = \frac{\log(\text{valor real}) - \log(\text{valor mínim})}{\log(\text{valor màxim}) - \log(\text{valor mínim})}$$

DONES

Ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA): 5.913

$$\text{Índex de renda} = \frac{\log(5.913) - \log(100)}{\log(40.000) - \log(100)} = 0{,}681$$

HOMES

Ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA): 19.094

$$\text{Índex de renda} = \frac{\log(19.094) - \log(100)}{\log(40.000) - \log(100)} = 0{,}877$$

El càlcul de l'IDG continua a la pàgina següent

Càlcul de l'IDG (continuació)

En segon lloc, els índexs de renda dels homes i les dones es combinen per crear l'índex de renda distribuït amb igualtat:

DONES
Proporció de població: = 0,504
Índex de renda: 0,681

HOMES
Proporció de població: = 0,496
Índex de renda: 0,877

$$\text{Índex de renda distribuït amb igualtat} = \{[0{,}504\ (0{,}681^{-1})] + [0{,}496\ (0{,}877^{-1})]\}^{-1} = 0{,}766$$

4. Càlcul de l'IDG

Calcular l'IDG és senzill. Es tracta de la mitjana no ponderada dels tres índexs components: l'índex d'esperança de vida distribuït amb igualtat, l'índex d'educació distribuït amb igualtat i l'índex de renda distribuït amb igualtat.

IDG = 1/3 (índex d'esperança de vida) + 1/3 (índex d'educació) + 1/3 (índex de renda)
= 1/3 (0,380) + 1/3 (0,773) + 1/3 (0,766) = 0,639

Per què $\varepsilon = 2$ en el càlcul de l'IDG?

El valor de ε és la mida de penalització per a la desigualtat de gènere. Com més gran és el valor, més es penalitza una societat per tenir desigualtats.

Si $\varepsilon = 0$, la desigualtat de gènere no es penalitza (en aquest cas, l'IDG tindria el mateix valor que l'IDH). A mesura que ε augmenta cap a l'infinit, es va donant més ponderació al grup que aconsegueix menys.

El valor de 2 s'utilitza en el càlcul de l'IDG (com també en la MAG). Aquest valor comporta una penalització moderada sobre la desigualtat de gènere en la consecució.

Per a una anàlisi detallada de la formulació matemàtica de l'IDG, vegeu Sudhir Anand i Amartya Sen, «Gender Inequality in Human Development: Theories and Measurement» [Desigualtat de gènere en el desenvolupament humà: teories i mesurament], Kalpana Bardhan i Stephan Klasen, «UNDP's Gender-Related Indices: A Critical Review» [Els índexs de gènere del PNUD: una revisió crítica], i les notes tècniques del *Human Development Report 1995* i L'*Informe sobre el desenvolupament humà 1999* (vegeu la llista bibliogràfica seleccionada al final d'aquesta nota tècnica).

La mesura d'apoderament de gènere (MAG)

La MAG, que se centra en les oportunitats de les dones en lloc de les seves capacitats, reflecteix la desigualtat de gènere en tres àrees clau:

- Participació política i poder decisori, mesurat pels percentatges d'escons parlamentaris ocupats per homes i dones.
- Participació econòmica i poder decisori, mesurat per dos indicadors: percentatges de càrrecs legislatius, administratius i directius d'homes i dones i percentatges de càrrecs titulats i tècnics d'homes i dones.
- Poder sobre els recursos econòmics, mesurat pels ingressos salarials estimats dels homes i les dones (dòlars EUA, PPA).

Per a cadascuna d'aquestes tres dimensions, es calcula un percentatge equivalent distribuït amb igualtat (PEDI), com una mitjana ponderada per la població, segons la fórmula general següent:

$$\text{PEDI} = \{[\text{proporció de població femenina (índex femení}^{1-\varepsilon}] + [\text{proporció de població masculina (índex masculí}^{1-\varepsilon})]\}^{1/1-\varepsilon}$$

ε mesura l'aversió a la desigualtat. En la MAG (com en l'IDG) $\varepsilon = 2$, que carrega una penalització moderada sobre la desigualtat. La fórmula, per tant, és:

$$\text{PEDI} = \{[\text{proporció de població femenina (índex femení}^{-1})] + [\text{proporció de població masculina (índex masculí}^{-1})]\}^{-1}$$

Pel que fa a la participació política i econòmica i el poder decisori, el PEDI s'indexa a continuació dividint-lo per 50. El raonament lògic d'aquesta indexació és el següent: en una societat ideal, amb igualtat d'apoderament entre els sexes, les variables de la MAG equivaldrien al 50%, és a dir, la proporció de les dones seria igual a la proporció dels homes per cada variable.

Quan el valor d'un índex masculí o femení és igual a zero, el PEDI segons la fórmula anterior no està definit. No obstant això, el límit del PEDI, quan l'índex tendeix a zero, és zero. Per tant, en aquests casos, el valor del PEDI s'estableix en zero.

Finalment, la MAG es calcula com una mitjana simple dels tres PEDI indexats.

Càlcul de la MAG

Aquesta explicació del càlcul de la MAG utilitza dades de Rússia.

1. Càlcul del PEDI de representació parlamentària

El PEDI per a la representació parlamentària mesura l'apoderament relatiu de les dones pel que fa a la seva participació política. El PEDI es calcula mitjançant les proporcions de població de dones i homes i els percentatges de dones i homes dels escons parlamentaris segons la fórmula següent:

DONES	HOMES
Proporció de població: 0,536	Proporció de població: 0,464
Proporció parlamentària: = 8,0%	Proporció parlamentària: = 92,0%

$$\text{PEDI de representació parlamentària} = \{[0{,}536\ (8{,}0^{-1})] + [0{,}464\ (92{,}0^{-1})]\}^{-1} = 13{,}88$$

A continuació, aquest PEDI inicial s'indexa per a un valor ideal del 50%.

$$\text{PEDI indexat de representació parlamentària} = \frac{13{,}88}{50} = \mathbf{0{,}278}$$

2. Càlcul del PEDI de participació econòmica

Mitjançant la fórmula general, es calcula un PEDI dels percentatges de dones i homes que ocupen càrrecs legislatius, administratius i directius, i un altre dels percentatges d'homes i dones que ocupen càrrecs titulats i tècnics. La mitjana simple de les dues mesures dóna el PEDI de participació econòmica.

DONES	HOMES
Proporció de població: 0,536	Proporció de població: 0,464
Percentatge de càrrecs legislatius, administratius i directius: 39,0%	Percentatge de càrrecs legislatius, administratius i directius: 61,0%
Percentatge de càrrecs titulats i tècnics: 64,7%	Percentatge de càrrecs titulats i tècnics: 35,3%

$$\text{PEDI dels càrrecs legislatius, administratius i directius} = \{[0{,}536\ (39{,}0^{-1})] + [0{,}464\ (61{,}0^{-1})]\}^{-1} = 46{,}85$$

$$\text{PEDI indexat dels càrrecs legislatius, administratius i directius} = \frac{46{,}85}{50} = 0{,}937$$

$$\text{PEDI dels càrrecs titulats i tècnics} = \{[0{,}536\ (64{,}7^{-1})] + [0{,}464\ (35{,}3^{-1})]\}^{-1} = 46{,}67$$

$$\text{PEDI indexat dels càrrecs titulats i tècnics} = \frac{46{,}67}{50} = 0{,}933$$

Es treu la mitjana dels dos PEDI indexats per crear el PEDI de la participació econòmica:

$$\text{PEDI de la participació econòmica} = \frac{0{,}937 + 0{,}933}{2} = \mathbf{0{,}935}$$

3. Càlcul del PEDI de renda

Es calculen els ingressos salarials (dòlars EUA, PPA) per a les dones i els homes per separat i després s'indexen per a les cotes, igual que amb l'IDG. Pel que fa a la MAG, però, l'índex de renda es basa en valors no ajustats, no pas en el logaritme dels ingressos salarials estimats. (Per a més detalls sobre l'estimació dels ingressos salarials, vegeu l'apèndix d'aquesta nota tècnica.)

DONES	HOMES
Proporció de població: 0,536	Proporció de població: 0,464
Ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA): = 8,476	Ingressos salarials estimats (dòlars EUA, PPA): = 13.581
Índex de renda $= \frac{8.476 - 100}{40.000 - 100} = 0{,}210$	Índex de renda $= \frac{13.581 - 100}{40.000 - 100} = 0{,}338$

Els índexs de les dones i dels homes es combinen per crear l'índex distribuït amb igualtat:

$$\text{PEDI de renda} = \{[0{,}536\ (0{,}210^{-1})] + [0{,}464\ (0{,}338^{-1})]\}^{-1} = \mathbf{0{,}255}$$

4. Càlcul de la MAG

Un cop s'ha calculat el PEDI per a les tres dimensions de la MAG, la determinació de la MAG és directa. Es tracta d'una mitjana simple dels tres índexs de PEDI.

$$\text{IPG} = \frac{0{,}278 + 0{,}935 + 0{,}255}{3} = \mathbf{0{,}489}$$

APÈNDIX DE LA NOTA TÈCNICA 1

Ingressos salarials de les dones i els homes

Malgrat la importància de tenir dades desagregades per gènere sobre la renda, no disposem de mesures directes. Per a aquest informe, per tant, s'han obtingut estimacions aproximades dels ingressos salarials dels homes i les dones.

La renda es pot considerar de dues maneres: com un recurs per al consum i com a ingressos dels individus. La mesura d'ús és difícil de desagregar entre homes i dones perquè dins de la unitat familiar comparteixen recursos. En canvi, els ingressos es poden separar perquè els diferents membres d'una família tendeixen a tenir ingressos salarials separats.

La mesura de la renda utilitzada en l'IDG i la MAG indica la capacitat d'una persona d'obtenir renda. En l'IDG s'utilitza per reflectir les desigualtats entre els homes i les dones en el domini sobre els recursos i en la MAG per reflectir la independència econòmica de les dones. (Pel que fa a les qüestions conceptuals i metodològiques d'aquest mètode, vegeu Sudhir Anand i Amartya Sen, «Gender Inequality in Human Development» [Desigualtat de gènere en el desenvolupament humà] i el capítol 3 i les notes tècniques 1 i 2 del Human Development Report 1995; vegeu la llista bibliogràfica seleccionada al final d'aquesta nota tècnica.)

Els ingressos salarials de les dones i els homes (dòlars EUA, PPA) es calculen mitjançant les dades següents:

- Ràtio del salari no agrícola de les dones i el salari no agrícola dels homes.
- Proporcions de les dones i els homes sobre la població econòmicament activa.
- Població total de dones i homes.
- PIB per capita (dòlars EUA, PPA).

Llegenda

W_f/W_m = ràtio del salari no agrícola de les dones i el salari no agrícola dels homes
EA_f = proporció de les dones sobre la població econòmicament activa
EA_m = proporció dels homes sobre la població econòmicament activa
S_f = proporció de les dones sobre la massa salarial
Y = PIB total (dòlars EUA, PPA)
N_f = població total de dones
N_m = població total d'homes
Y_f = ingressos salarials estimats de les dones (dòlars EUA, PPA)
Y_m = ingressos salarials estimats dels homes (dòlars EUA, PPA)

Nota

Els càlculs basats en les dades que apareixen a la nota tècnica poden produir resultats diferents als que es mostren a les taules d'indicadors a causa de l'arrodoniment.

Estimació dels ingressos salarials de les dones i els homes

Aquesta explicació de l'estimació dels ingressos salarials utilitza dades del 2005 de Suècia.

1. Càlcul del PIB total (dòlars EUA, PPA)

El PIB total (dòlars EUA, PPA) es calcula multiplicant la població total pel PIB per capita (dòlars EUA, PPA).

Població total: 9.024 (milers)
PIB per capita (dòlars EUA, PPA): 32.525
PIB total (dòlars EUA, PPA) = 9.024 (32.525) = 293.510.764 (milers)

2. Càlcul de la proporció de dones sobre la massa salarial

Com que les dades sobre salaris a les àrees rurals i en el sector informal són escasses, l'*Informe* utilitza els salaris no agrícoles i assumeix que la ràtio de salaris de les dones i els salaris dels homes del sector no agrícola és vàlida per a la resta de l'economia. La proporció de dones sobre la massa salarial es calcula mitjançant la ràtio dels salaris no agrícoles de les dones i els salaris no agrícoles dels homes i els percentatges de les dones i els homes sobre la població econòmicament activa. Quan no es disposa de dades sobre la ràtio salarial, s'utilitza un valor del 75%.

Ràtio de salaris no agrícoles de dones/homes (W_f/W_m) = 0,907
Percentatge de dones sobre la població econòmicament activa (EA_f) = 47,4%
Percentatge d'homes sobre la població econòmicament activa (EA_m) = 52,6%

$$\text{Proporció de dones sobre la massa salarial } (S_f) = \frac{W_f/W_m\,(EA_f)}{[W_f/W_m\,(EA_f)] + EA_m} = \frac{0{,}907\,(47{,}4)}{[0{,}907\,(47{,}4)] + 52{,}6} = 0{,}450$$

3. Càlcul dels ingressos salarials dels homes i les dones (dòlars EUA, PPA)

S'ha de suposar que la proporció de dones sobre la massa salarial és igual a la proporció de dones sobre el PIB.

Proporció de dones sobre la massa salarial (S_f) = 0,450
PIB total (dòlars EUA, PPA) (Y) = 293.510.764 (milers)
Població de dones (N_f) = 4.546 (milers)

$$\text{Ingressos salarials estimats de les dones (dòlars EUA, PPA)} = \frac{S_f\,(Y)}{N_f} = \frac{0{,}450\,(293.510.764)}{4.546} = 29.044$$

Població d'homes (N_m) = 4.478 (milers)

$$\text{Ingressos salarials estimats dels homes (dòlars EUA, PPA)} = \frac{Y - S_f\,(Y)}{N_m} = \frac{293.510.764 - [0{,}450\,(293.510.764)]}{4.478} = 36.059$$

Bibliografia seleccionada

Anand, Sudhir; Sen, Amartya. 1994. «Human Development Index: Methodology and Measurement». Occasional Paper 12. Nova York: Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, Oficina de l'Informe sobre el Desenvolupament Humà. *(IDH)*

——. 1995. «Gender Inequality in Human Development: Theories and Measurement». Occasional Paper 19. Nova York: Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, Oficina de l'Informe sobre el Desenvolupament Humà. *(IDG, MAG)*

——. 1997. «Concepts of Human Development and Poverty: A Multidimensional Perspective». A: United Nations Development Programme, *Human Development Report 1997 Papers: Poverty and Human Development*. Nova York. *(IPH-1, IPH-2)*

Bardhan, Kalpana; Klasen, Stephan. 1999. «UNDP's gender-related indices: A critical review». *World Development*, 27(6): 985-1010. *(IDG, MAG)*

Klasen, Stephan. 2006. «UNDP's Gender-related Measures: Some Conceptual Problems and Possible Solutions». A: *Journal of Human Development Alternative Economics in Action*, 7 (2): 243 - 274.

United Nations Development Programme. 1995. *Human Development Report 1995*. Nova York: Oxford University Press. Notes tècniques 1 i 2 i capítol 3. *(IDG, MAG)*

——. 1997. *Human Development Report 1997*. Nova York: Oxford University Press. Nota tècnica 1 i capítol 1. *(IPH-1, IPH-2)*

——. 1999. *Human Development Report 1999*. Nova York: Oxford University Press. Nota tècnica. *(IDH, IDG)*

NOTA TÈCNICA 2

La mesura dels efectes a curt i llarg termini de les catàstrofes relacionades amb el clima

El desenvolupament humà consisteix a expandir les llibertats i les capacitats. Amb tot, com s'ha explicat en el capítol 2, aquest procés se'n pot anar en orris a causa de les catàstrofes relacionades amb el clima. A part dels seus costos immediats en vides perdudes i mitjans de vida alterats, els xocs relacionats amb el clima comporten per si sols costos considerables que probablement afectaran les persones la resta de la seva vida, atrapades en les trampes del desenvolupament humà baix. Tot sembla indicar que el canvi climàtic farà augmentar aquests riscos per als milers de milions de persones vulnerables.

Per reflectir l'abast de l'amenaça contra el desenvolupament humà que comporten els xocs relacionats amb el clima, es van mesurar els efectes a curt i llarg termini de néixer en una zona afectada per una catàstrofe. Més concretament, es van analitzar alguns determinants decisius de les conseqüències sobre el desenvolupament humà per als infants menors de cinc anys i les dones adultes entre 15 i 30 anys, i aquells individus que estaven afectats per una catàstrofe es van comparar amb els que no.

Les dades

Les dades per a l'estudi es van obtenir de les enquestes demogràfiques i sanitàries (DHS) i de la base de dades internacional sobre catàstrofes EM-DAT actualitzada per la Universitat de Lovaina.

Enquestes demogràfiques i sanitàries (DHS)

Les DHS són enquestes familiars i comunitàries administrades per Macro International i finançades parcialment per l'Agència dels Estats Units per al Desenvolupament Internacional (USAID). Aquestes enquestes recullen informació sobre una sèrie de variables socioeconòmiques individuals, familiars i comunitàries, i se solen fer cada cinc anys per poder fer comparacions al llarg dels anys. Les enquestes DHS generalment consisteixen en una mostra de 5.000-30.000 famílies, però no tenen un disseny longitudinal. El disseny de l'enquesta és representatiu dels àmbits nacional, urbà i rural.

Tot i que se centren principalment en les dones de 15 a 49 anys, les enquestes DHS també recullen informació sobre indicadors demogràfics de tots els membres de la família. Per als infants de menys de cinc anys, aquestes enquestes també recullen variables de seguiment i avaluació d'impacte com els indicadors de salut i nutrició.

Base de dades internacional sobre catàstrofes EM-DAT

L'EM-DAT és una base de dades internacional sobre catàstrofes que presenta dades bàsiques sobre catàstrofes esdevingudes arreu del món des del 1900 fins avui. Les catàstrofes de l'EM-DAT es defineixen com: «una situació o episodi que desborda la capacitat local, per la qual cosa cal fer una crida nacional o internacional d'assistència externa, o que és reconeguda com a tal per una agència multilateral o almenys per dues fonts, com ara mitjans de comunicació i grups d'assistència nacionals, regionals o internacionals». Per tal que una catàstrofe quedi recollida a la base de dades, ha de complir un o més d'un dels criteris següents:

- Moren 10 persones o més.
- Afecta 100 persones o més.
- Es declara l'estat d'excepció.
- Es fa una crida internacional per demanar ajuda.

Una característica clau d'aquesta base de dades és que recull tant la data en què es va produir la catàstrofe –les relativament recents–, on es va produir i l'abast de la seva gravetat pel nombre de persones afectades, el nombre de víctimes i els danys econòmics.[1]

Criteris de selecció dels països

Als efectes d'aquest estudi, només es van seleccionar països on hi hagués més d'un milió de

persones afectades per una catàstrofe. Pel que fa als infants de menys de cinc anys, es van seleccionar els països que tinguessin una DHS amb un mòdul de sistema de posicionament geogràfic (GPS) de dos a tres anys després d'un desastre. La selecció dels països amb mòduls de GPS va ser necessària, sobretot per als països on alguns districtes administratius van quedar més afectats que altres. Pel que fa a les dones adultes, per obtenir una mostra acceptable del grup afectat es van reunir enquestes successives i la selecció es va limitar a les grans catàstrofes que haguessin tingut lloc durant les dècades de 1970 i 1980; amb el requisit que la catàstrofe en qüestió s'hagués produït almenys 15 anys abans de la primera enquesta DHS. Vegeu la taula per consultar la cobertura i les característiques de la mostra.

Metodologia

Aquest enfocament es basa en les tècniques d'avaluació d'impactes, molt utilitzades en les ciències socials. Pel que fa als infants de menys de cinc anys, els indicadors de resultats utilitzats van ser: dèficit de creixement (alçada insuficient per l'edat), afebliment (pes insuficient per l'alçada) i desnutrició (pes insuficient per l'edat). Pel que fa a les dones adultes de 15 a 30 anys, l'indicador de resultats va ser el resultat educatiu. A manca de dades longitudinals, es va construir un conjunt de cohorts sintètiques abans i després i els seus resultats es van comparar utilitzant regressions logístiques amb un mètode de diferència en diferència, controlant les característiques individuals, familiars i comunitàries.

Per construir les cohorts, es van identificar els infants i les dones adultes en les enquestes DHS i es van esbrinar les seves dates de naixement. A continuació es van contrastar la data de naixement del subjecte i la localitat de naixement amb l'esdeveniment d'una catàstrofe natural com s'indica a l'EM-DAT. Es van identificar els grups següents:

- Subjectes nascuts abans d'una catàstrofe en una zona que posteriorment va quedar afectada (nascuts abans, afectats: grup 1, afectats).
- Subjectes nascuts abans d'una catàstrofe en una zona que posteriorment no va quedar afectada (nascuts abans, no afectats: grup 1, no afectats).
- Subjectes nascuts durant una catàstrofe en una zona que va quedar afectada (nascuts durant, afectats: grup 2, afectats).
- Subjectes nascuts durant una catàstrofe en una zona que no va quedar afectada (nascuts durant, no afectats: grup 2, no afectats).

Utilitzant aquests grups diferents, es va calcular el model següent:

$$\phi = \frac{1}{N}\sum_{t=1}^{v}[(y_{i2}^{a} - y_{i1}^{a}) - (y_{i2}^{na} - y_{i2}^{na})]$$

on y_i és el producte per a la persona i[a].[2]

A cada pas es va utilitzar un conjunt de variables de control per identificar els efectes de característiques específiques sobre els resultats nutritius dels infants. Entre aquestes figuraven variables individuals (el sexe de l'infant, els intervals de naixement i característiques materneses com ara l'edat i l'educació de la mare) i variables d'àmbit comunitari (p. ex., localitat urbana/rural). A continuació es va dur a terme una anàlisi de regressió per aïllar els riscos específics associats amb el fet d'estar afectat per una catàstrofe.

Pel que fa als adults, si s'assumeix que les catàstrofes són un procés que determina, aleshores pràcticament qualsevol indicador que inclogui característiques familiars socioeconòmiques està determinat per la ràpida exposició a una catàstrofe i, per tant, és endogen. Com a conseqüència, només es van incloure variables que es poguessin considerar exògenes, com ara la religió.

La majoria dels resultats es mostren i es debaten al capítol 2 i a Fuentes i Seck (2007).

Notes

1 Guha-Sapir *et alii* (2004).
2 Cameron i Trivedi (2005).

Taula 1 **Cobertura de països i característiques de les mostres**

País	Any de l'enquesta	Grandària de la mostra	Dèficit de creixement (%)	Desnutrició (%)	Afebliment (%)
Infants					
Etiòpia	2005	9.861	43,4	37,8	11,1
Kenya	2003	5.949	32,5	20,2	6,7
Níger	1992	6.899	38,2	38,9	14,5
Adults	**Any de l'enquesta**	**Grandària de la mostra**	**Sense educació (%)**	**Almenys educació primària (%)**	**Almenys educació secundària (%)**
Índia	1998	90.303	35,3	50,5	33,6

Definicions de termes estadístics

Abonats de la telefonia mòbil. Persones abonades a un servei públic de telefonia mòbil automàtica que dóna accés a la xarxa telefònica pública commutada mitjançant tecnologia cel·lular. Els sistemes poden ser analògics o digitals.

Activitats de mercat. Vegeu *ús del temps, activitats de mercat*.

Activitats fora del mercat. Vegeu *ús del temps, activitats fora del mercat*.

Ajuda oficial. Subvencions o préstecs que compleixen els mateixos criteris que l'ajuda oficial al desenvolupament (AOD), tret que els països beneficiaris no compleixen els requisits per ser beneficiaris de l'AOD. Aquests països s'indiquen a la part II de la llista de països receptors del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD), que inclou els països més avançats de l'Europa central i de l'Est, els països de l'antiga Unió Soviètica i determinats països i territoris avançats en via de desenvolupament. Vegeu *ajuda oficial al desenvolupament (AOD) neta*.

Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) als països menys desenvolupats. Vegeu *ajuda oficial al desenvolupament (AOD) neta* i les classificacions dels països menys desenvolupats.

Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) neta. Desemborsaments de préstecs concedits en condicions molt favorables (nets d'amortitzacions del capital del préstec) i subvencions dels organismes oficials dels membres del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD), de les institucions multilaterals i de països que no formen part del CAD per promoure el desenvolupament econòmic i el benestar en els països i territoris de la part I de la llista de països receptors del CAD. S'hi inclouen els préstecs amb un element de subvenció d'almenys el 25% (calculat amb un tipus de descompte del 10%).

Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) no condicionada. AOD bilateral per a la qual els béns i serveis associats poden ser obtinguts sense condicions a pràcticament tots els països i que concedeix un país a un altre.

Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) per als serveis socials bàsics. AOD destinada als serveis socials bàsics, que inclouen l'educació bàsica (educació primària, educació per a la primera infància i formació bàsica per a joves i adults), la salut bàsica (atenció sanitària bàsica, infraestructura sanitària bàsica, alimentació bàsica, control de les malalties infeccioses, educació sanitària i formació del personal sanitari) i les mesures i els programes de població i salut reproductiva (mesures demogràfiques i gestió administrativa, atenció de salut reproductiva, planificació familiar, control de les malalties de transmissió sexual, com la Sida, i formació del personal per a la salut reproductiva i de la població). L'ajuda al subministrament d'aigua i el sanejament només s'hi inclou si se centra en la pobresa.

Ajuda oficial al desenvolupament (AOD), per capita del país donant. Ajuda oficial al desenvolupament concedida per un país determinat dividida per la població total del país. Vegeu *ajuda oficial al desenvolupament (AOD) neta* i *població total*.

Alçada insuficient dels infants menors de cinc anys. Inclou el dèficit de creixement moderat (definit entre dues i tres desviacions estàndard per sota de la mitjana d'alçada per a l'edat de la població de referència) i greu (definit com a més de tres desviacions estàndard per sota de la mitjana d'alçada per a l'edat de la població de referència).

Analfabetisme d'adults, taxa. Calculat com a 100 menys l'índex d'alfabetització d'adults, vegeu *alfabetització d'adults, taxa*.

Alfabetització d'adults, taxa. La proporció de població adulta de més de 15 anys que sap llegir i escriure, expressada com a percentatge de la població corresponent, en total o per a un sexe determinat, en un determinat país, territori o àrea geogràfica, en un moment concret, normalment a mitjan any. A efectes estadístics, una persona sap llegir i escriure quan pot llegir una frase curta i simple relacionada amb la seva vida quotidiana i comprendre-la.

Alfabetització de joves, taxa. El percentatge de persones entre 15 i 24 anys que són capaces de llegir i escriure una frase curta i simple relacionada amb la seva vida quotidiana i comprendre-la. Vegeu *alfabetització d'adults, taxa*.

Alfabetització funcional, persones mancades. La proporció de població entre 16 i 65 anys classificada en el nivell 1 en l'escala d'alfabetització en prosa de l'*Enquesta internacional d'alfabetització d'adults*. La majoria de les tasques d'aquest nivell requereixen que el lector localitzi una d'informació del text que és idèntica o sinònima de la informació donada en la instrucció.

Armes convencionals, transferències. Correspon a la transferència voluntària d'armes per part del proveïdor (s'exclouen, per tant, les armes requisades i les obtingudes de desertors) amb un objectiu militar destinat a

forces armades, forces paramilitars o organismes secrets d'un altre país. S'hi inclouen armes convencionals superiors o sistemes en sis categories: vaixells, avions, míssils, artilleria, vehicles blindats i sistemes d'orientació i radar (excepte camions, serveis, munició, armes petites, elements de suport, components i tecnologia de components i artilleria remolcada o naval de calibre inferior a 100 mil·límetres).

Atur. Totes les persones per sobre d'una edat determinada que no tenen una feina remunerada ni treballen pel seu compte, però que estan en disposició de ser contractades i han seguit els passos corresponents per buscar una feina remunerada o treballar pel seu compte.

Atur de llarga durada. Atur que dura 12 mesos o més. Vegeu *atur*.

Atur jove, taxa. Correspon a la taxa d'atur de la població entre 15 o 16 i 24 anys, en funció de les definicions nacionals. Vegeu *atur* i *atur, taxa*.

Atur, taxa. La població desocupada dividida per la població activa (les persones que treballen més els desocupats). Vegeu *atur* i *població activa*.

Ciències, matemàtiques i enginyeria, estudiants terciaris en. La proporció d'estudiants terciaris matriculats en ciències naturals, enginyeria, matemàtiques i informàtica, arquitectura i urbanisme, transport i comunicacions, programes comercials, d'oficis i industrials, i agricultura, silvicultura i pesca. Vegeu *educació, nivells*.

Combustibles tradicionals, consum. Consum estimat de llenya, carbó vegetal, pasta de canya de sucre i residus animals i vegetals.

Contraceptiva, taxa de prevalença. El percentatge de dones en edat reproductiva (15-49 anys) que utilitzen, elles o les seves parelles, una forma de contracepció, ja sigui moderna o tradicional.

Desnodrida, població. Persones el consum d'aliments de les quals presenta una insuficiència crònica i no compleix els requisits mínims d'energia.

Despesa en recerca i desenvolupament (R+D). Despeses corrents i de capital (incloses les fixes) en activitats sistemàtiques de creació pensades per augmentar l'estoc de coneixements. S'hi inclou el treball de recerca fonamental i aplicada i de desenvolupament experimental que dóna lloc a nous dispositius, productes o processos.

Despesa militar. Totes les despeses del ministeri de defensa i altres ministeris en el reclutament i la formació de personal militar, així com en la construcció i l'adquisició d'equipament i subministraments militars. L'ajuda militar s'inclou en les despeses del país donant.

Despesa pública corrent en educació. Despesa en béns i serveis que es consumeixen dins de l'any en curs i que s'han de renovar l'any següent. Comprèn despeses com ara els salaris i els subsidis del personal, els serveis contractats o comprats, els llibres i els materials docents, els serveis d'assistència, el mobiliari i l'equipament, les reparacions menors, el combustible, l'assegurança, els lloguers, les telecomunicacions i el transport.

Despesa pública en educació. Inclou les inversions en capital fix (despesa en construcció, renovació, grans reparacions i adquisicions d'equipament pesat o vehicles) i les despeses corrents. Vegeu *despesa pública actual en educació*.

Despesa sanitària per capita (dòlars EUA, PPA). La suma de la despesa pública i privada (en dòlars EUA segons la paritat de poder adquisitiu) dividida per la població semestral. La despesa sanitària inclou la prestació de serveis sanitaris (preventius i curatius), activitats de planificació familiar, activitats de nutrició i serveis d'urgències sanitàries, però exclou el subministrament d'aigua i sanejament. Vegeu *despesa sanitària privada*, *despesa sanitària pública* i *PPA (paritat de poder adquisitiu)*.

Despesa sanitària privada. Despesa familiar directa (menor), assegurança privada, despesa de les institucions sense ànim de lucre que donen servei a les famílies i pagaments directes de serveis per part d'empreses privades. Juntament amb la despesa sanitària pública, constitueix la despesa sanitària total. Vegeu *despesa sanitària per capita (dòlars EUA, PPA)* i *despesa sanitària pública*.

Despesa sanitària pública. Despesa corrent i de capital a partir dels pressupostos del govern (central i local), els endeutaments i les subvencions exteriors (com ara les donacions d'organismes internacionals i organitzacions no governamentals) i els fons socials d'assegurances de malaltia (obligatòries). Constitueix, juntament amb la despesa sanitària privada, la despesa sanitària total. Vegeu *despesa sanitària per capita (dòlars EUA, PPA)* i *despesa sanitària privada*.

Desplaçats interns. Persones o grups de persones que han estat forçades o obligades a deixar les seves cases o llocs de residència habitual, en concret com a conseqüència d'un conflicte armat, situacions de violència generalitzada, violacions dels drets humans o catàstrofes naturals o provocades per l'home, o per evitar-ne els efectes, i que no han creuat cap frontera estatal reconeguda internacionalment.

Dones amb càrrecs legislatius, administratius i directius. La proporció de càrrecs ocupats per dones, definits segons la classificació internacional uniforme d'ocupacions (CIUO-88), que inclou legisladores, representants de govern, líders tradicionals i autoritats de pobles, alts càrrecs d'organitzacions d'interès especial, directives d'empreses, directores i caps d'executius, directores de departaments de producció i operacions i altres departaments, i directores generals.

Dones amb càrrecs ministerials. Inclou les viceprimeres ministres i les ministres. També es van incloure les primeres ministres quan ocupaven carteres ministerials. També es van incloure les vicepresidentes i les caps de les agències i els departaments ministerials quan exercien una funció ministerial dins l'estructura del govern.

Dones que ocupen professions titulades i tècniques. La proporció de càrrecs ocupats per dones, definits segons la classificació internacional uniforme d'ocupacions (CIUO-88), que inclou titulades en ciències físiques i matemàtiques i en enginyeria (i titulades associades), titulades en ciències de la vida i la salut (i titulades associades), titulades en ensenyament (i titulades associades) i altres titulades i titulades associades.

Educació, índex. Un dels tres índexs a partir del qual es calcula l'índex de desenvolupament humà. Es basa en l'índex d'alfabetització d'adults i la ràtio de matriculació bruta combinada dels centres d'educació primària, secundària i terciària. Vegeu *alfabetització d'adults, taxa* i *matriculació en centres de primària, secundària i terciària, ràtio bruta combinada*. Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

Educació, nivells. L'educació s'ha dividit en les categories de preprimària, primària, secundària, postsecundària i terciària segons la classificació internacional normalitzada de l'educació (CINE). L'*educació preprimària* (nivell 0 de la CINE) és la fase inicial de la instrucció organitzada, concebuda per preparar els infants més petits per a un entorn escolar i fer de pont entre la casa i l'escola. L'*educació primària* (nivell 1 de la CINE) proporciona un ensenyament sòlid i bàsic per aprendre a llegir i escriure i matemàtiques, juntament amb un coneixement elemental d'altres disciplines, com ara la història, la geografia, les ciències naturals i socials, l'art, la música i la religió. L'*educació secundària* (nivells 2 i 3 de la CINE) està concebuda en general per continuar els programes bàsics de la primària, però la instrucció sol aprofundir més en les disciplines, per la qual cosa requereix professors més especialitzats en cada disciplina. L'*educació postsecundària (no terciària)* (nivell 4 de la CINE) inclou programes a cavall entre l'educació secundària superior (nivell 3 de la CINE) i l'educació terciària (nivell 5 i 6 de la CINE) en un context internacional, però normalment queden dins d'un o altre nivell en el context nacional dels diferents països. Els programes CINE 4 no solen ser gaire més avançats que els programes CINE 3, però serveixen per ampliar el coneixement dels estudiants que ja han completat un programa d'educació secundària superior. L'*educació terciària* (nivells 5 i 6 de la CINE) correspon a programes amb un contingut educatiu més avançat que els de l'educació secundària superior o postsecundària. La primera fase de l'educació terciària (CINE 5) està constituïda per programes de naturalesa teòrica (CINE 5A) pensada per donar accés a programes de recerca avançada i professions que requereixen un alt coneixement, així com programes d'una naturalesa més pràctica, tècnica o específica d'una professió (CINE 5B). La segona fase de l'educació terciària (CINE 6) comprèn programes destinats a l'estudi avançat i a la recerca, que comporta la concessió d'un títol de recerca avançada, com un doctorat.

Electricitat, consum per capita. Producció bruta, en termes per capita, que inclou el consum per part de centrals auxiliars i totes les pèrdues en els transformadors que es consideren una part integral de la central. També inclou l'energia elèctrica total produïda per les installacions de bombament sense deduir l'energia elèctrica absorbida per bombament.

Electricitat, persones sense accés. Correspon a la manca d'accés en els domicilis; és el nombre de persones que no tenen electricitat a les seves llars. L'accés a l'electricitat està constituït per l'electricitat venuda amb fins comercials, ja sigui dins o fora de la xarxa. També inclou l'electricitat autogenerada en aquells països on l'accés a l'electricitat ha estat calculat per estudis de les administracions nacionals. Aquestes dades no reflecteixen les connexions no autoritzades.

Electrificació, taxes. Indiquen el nombre de persones amb accés a l'electricitat com a percentatge de la població total.

Emissions de diòxid de carboni. Emissions de diòxid de carboni antropogènic (originat per l'ésser humà) derivades de la crema de combustibles fòssils, la combustió del gas i la producció de ciment. Les emissions es calculen a partir de les dades sobre el consum de combustibles sòlids, líquids i gasosos, la combustió del gas i la producció de ciment.

Energia, PIB per unitat de consum. La ràtio entre el PIB (en dòlars EUA 2000, PPA) i el consum d'energia comercial, mesurada en quilograms equivalents de petroli. Aquest indicador proporciona una mesura del rendiment energètic a partir d'estimacions comparables i coherents del PIB real de països en relació amb les entrades físiques (unitats de consum d'energia). Vegeu *PIB (producte nacional brut)* i *PPA (paritat de poder adquisitiu)*. Les diferències d'aquesta ràtio en el temps i entre els països reflecteixen en part canvis estructurals en l'economia, canvis en l'eficiència energètica de sectors particulars i diferències en les barreges de combustibles.

Escons parlamentaris ocupats per dones. Escons ocupats per dones en una cambra baixa o única o en una cambra alta o senat, segons correspongui.

Esperança de vida en néixer. El nombre d'anys que viuria un nounat si durant tota la seva vida no canviessin els models imperants de mortalitat específics de cada edat en el moment del seu naixement.

Esperança de vida, índex. Un dels tres índexs a partir dels quals es construeix l'índex de desenvolupament humà. Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

Exportacions de béns i serveis. El valor de tots els béns i altres serveis de mercat proporcionats a la resta del món. S'hi inclou el valor de les mercaderies, el noli, l'assegurança, el transport, les regalies, les quotes de llicències i altres serveis, com ara els serveis de comunicació, de construcció, econòmics, d'informació, empresarials, personals i governamentals. Se n'exclouen la renda del treball i de la propietat i els pagaments de transferències.

Exportacions de productes manufacturats. Segons la Classificació Normalitzada de Comerç Internacional, inclou exportacions de productes químics, articles manufacturats, maquinària i equip de transport i altres articles manufacturats diversos.

Exportacions de tecnologia avançada. Exportacions de productes que requereixen una alta intensitat de recerca i desenvolupament. Inclouen productes de tecnologia avançada com ara components de la indústria aeroespacial, ordinadors, productes farmacèutics, instruments científics i maquinària elèctrica.

Exportacions primàries. Segons la Classificació Normalitzada de Comerç Internacional, són les exportacions d'aliments, matèries primeres agrícoles, combustibles i minerals i metalls.

Fecunditat total, taxa. El nombre d'infants que podria tenir cada dona si visqués durant tota la seva vida fèrtil i tingués fills cada any d'acord amb les taxes de fecunditat específiques per cada tram d'edat en un any/període determinat, per a un determinat país, territori o àrea geogràfica.

Fluxos privats, altres. Categoria que combina els fluxos d'inversió de cartera que no creen deute (la suma dels fons del país, els ingressos dipositaris i les adquisicions directes d'accions per part dels inversors estrangers), els fluxos de deute de cartera (emissions de bons adquirits per part d'inversors estrangers) i préstecs bancaris i comercials (préstecs de bancs comercials i altres crèdits comercials).

Font d'aigua millorada, població que no utilitza una. Calculat com a 100 menys el percentatge de la població que utilitza una font d'aigua millorada. Entre les fonts no millorades figuren els distribuïdors, l'aigua embotellada, els camions cisterna i els pous i deus no protegits. Vegeu *font d'aigua millorada, població que utilitza una*.

Font d'aigua millorada, població que utilitza una. La proporció de la població amb un accés raonable a qualsevol dels següents tipus de subministrament d'aigua per beure: connexions del domicili a la xarxa d'aigua, fonts públiques, pous perforats, pous excavats protegits, deus protegides i aigua de pluja recollida en dipòsits. Es defineix com a *accés raonable* la disponibilitat d'almenys 20 litres per persona i dia d'una font situada en un radi màxim d'un quilòmetre des de l'habitatge de l'usuari.

Forces armades, total. Forces estratègiques, terrestres, navals, aèries, de comandament, administratives i de suport. També inclouen forces paramilitars, com ara la gendarmeria, el servei de duanes i la guàrdia de frontera, si reben una formació en tàctiques militars.

Forestal, superfície. És el territori on hi ha arbres naturals o plantats, ja siguin productius o no.

Homicidi intencionat. Mort infligida a una persona deliberadament per una altra persona, inclòs l'infanticidi.

Importacions de béns i serveis. El valor de tots els béns i altres serveis de mercat rebuts de la resta del món. S'hi inclou el valor de la mercaderia, el noli, l'assegurança, el transport, el viatge, les regalies, les quotes de llicències i altres serveis, com ara els serveis de comunicació, de construcció, econòmics, d'informació, empresarials, personals i governamentals. Se n'exclouen la renda del treball i de la propietat i els pagaments de transferències.

Índex de desenvolupament de gènere (IDG). Índex compost que mesura la consecució mitjana en les tres dimensions bàsiques reflectides per l'índex de desenvolupament humà –longevitat i vida sana, coneixements i nivell de vida decent– ajustades per donar compte de les desigualtats entre els homes i les dones. Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

Índex de desenvolupament humà (IDH). Índex compost que mesura la consecució mitjana en tres dimensions bàsiques del desenvolupament humà: longevitat i vida sana, coneixement i un nivell de vida decent. Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

Índex Gini. Mesura la desviació de la distribució de la renda (o el consum) entre els individus o les famílies d'un país a partir d'una distribució perfectament igual. La corba de Lorenz traça els percentatges acumulats de la renda total percebuda en funció del nombre acumulat de receptors, començant pels individus o famílies més pobres. L'índex Gini mesura l'àrea que queda entre la corba de Lorenz i una línia hipotètica d'igualtat absoluta, expressada com a percentatge de l'àrea màxima sota la línia. Un valor de 0 representa igualtat perfecta i un valor de 100, desigualtat perfecta.

Índex de pobresa humana (IPH-1) per als països en via de desenvolupament. Índex compost que mesura les privacions en les tres dimensions bàsiques reflectides en l'índex de desenvolupament humà: longevitat i vida sana, coneixements i un nivell de vida decent. Per a més detalls sobre el càlcul d'aquest índex, vegeu la nota tècnica 1.

Índex de pobresa humana (IPH-2) per a una sèrie de països de l'OCDE de renda alta. Índex compost que mesura les privacions en les tres dimensions bàsiques reflectides en l'índex de desenvolupament humà –longevitat i vida sana, coneixements i un nivell de vida decent– i també reflecteix la marginació social. Per a més detalls sobre el càlcul d'aquest índex, vegeu la nota tècnica 1.

Índex de preus al consum, canvi anual mitjà. Reflecteix els canvis en el cost que representa per a un consumidor mitjà adquirir una cistella de béns i serveis, que pot ser fixa o variar a intervals determinats.

Infantil, mortalitat. Vegeu *mortalitat infantil*.

Infants amb baix pes en néixer. El percentatge d'infants nascuts amb un pes inferior a 2.500 grams.

Infants de menys de cinc anys amb diarrea que reben teràpia de rehidratació oral i alimentació continuada. Percentatge dels infants (0-4 anys) amb diarrea en les dues últimes setmanes abans de l'enquesta que reben teràpia de rehidratació oral (solucions de rehidratació oral o líquids recomanats fets a casa) o més líquids i alimentació continuada.

Infants que arriben al 5è grau. Percentatge d'infants que comencen l'escola primària i que arriben al 5è grau. Les estimacions es basen en el mètode de flux d'estudiants de cohort reconstituïda, que utilitza dades sobre matriculació i repetidors de dos anys consecutius per tal de calcular les taxes de supervivència per als graus consecutius de l'escola primària.

Informal, ocupació com a percentatge de l'ocupació no agrícola en el sector. Correspon a la ràtio entre l'ocupació total en el sector informal i l'ocupació total en tots els sectors no agrícoles. Vegeu *informal, sector*.

Informal, sector. El sector informal, segons defineix el Grup Internacional d'Experts sobre Estadística del Sector Informal (el Grup Delhi), inclou les empreses no constituïdes en societats de capital (exclou les quasicorporacions), que produeixen almenys alguns dels seus béns i serveis per a la venda o l'intercanvi, tenen menys de cinc treballadors remunerats, no estan registrades i desenvolupen activitats no agrícoles (entre les quals activitats professionals i tècniques). Els treballadors domèstics remunerats estan exclosos d'aquesta categoria.

Ingressos salarials (dòlars EUA, PPA), estimats. Càlcul aproximat a partir de la ràtio entre el salari no agrícola de les dones i el salari no agrícola dels homes, les proporcions de dones i homes de la població econòmicament activa, la població total de dones i homes i el PIB per capita (en dòlars EUA segons la paritat del poder adquisitiu, vegeu *PPA*). Per a més detalls sobre aquesta estimació, vegeu la nota tècnica 1.

Ingressos salarials, ràtio estimada entre dones i homes. La ràtio entre els ingressos salarials estimats de les dones i els ingressos salarials dels homes. Vegeu *ingressos salarials (dòlars EUA, PPA) estimats*.

Inversió directa estrangera, entrades netes. Entrades netes d'inversió per adquirir un interès administratiu perdurable (10% o més de les accions amb dret a vot) en una empresa que desenvolupa les seves activitats en una economia diferent a la de l'inversor. És la suma del capital propi, la reinversió de beneficis, altres capitals a llarg termini i capitals a curt termini.

Investigadors en R+D. Persones formades per treballar en qualsevol camp de la ciència que participen en programes de recerca i desenvolupament. La majoria d'aquests llocs de treball requereixen haver completat l'educació terciària.

Jornada laboral total. Vegeu *ús del temps, jornada laboral total*.

Línies telefòniques principals. Línies telefòniques que connecten l'equipament d'un abonat a la xarxa telefònica commutada pública.

Llindar de pobresa de renda, població per sota del. Percentatge de la població que viu per sota d'un llindar de pobresa determinat:

- 1 dòlar al dia, en preus internacionals del 1985 (equivalent a 1,08 dòlars en preus internacionals del 1993), ajustats segons la paritat de poder adquisitiu.
- 2 dòlars al dia, en preus internacionals del 1985 (equivalent a 2,15 dòlars en preus internacionals del 1993), ajustats segons la paritat de poder adquisitiu.
- 4 dòlars al dia, en preus internacionals del 1990, ajustats segons la paritat de poder adquisitiu.
- 11 dòlars al dia (per persona per a una família de tres membres) en preus internacionals del 1994, ajustats segons la paritat de poder adquisitiu.
- Llindar de pobresa nacional, el llindar de pobresa considerat adequat per a un país per part de les seves autoritats. Les estimacions nacionals es basen en estimacions de subgrups amb ponderació de la població a partir de les enquestes familiars.
- 50% de la renda mediana, el 50% de la renda familiar disponible mediana ajustada. Vegeu *PPA (paritat de poder adquisitiu)*.

Malària, prevenció en els menors de cinc anys. El percentatge dels infants menors de cinc anys que dormen protegits amb mosquiteres tractades amb insecticida.

Malària, tractament, en els menors de cinc anys amb febre. El percentatge d'infants menors de cinc anys que estaven malalts i tenien febre en les dues setmanes anteriors a l'enquesta i van rebre medicaments contra la malària.

Matriculació en centres de primària, secundària i terciària, ràtio bruta combinada. El nombre d'estudiants matriculats en els nivells d'educació primària, secundària i terciària, independentment de l'edat, com a percentatge de la població d'edat escolar teòrica per als tres nivells. Vegeu *educació, nivells* i *matriculació, ràtio bruta*.

Matriculació, ràtio bruta. El nombre total d'alumnes o estudiants matriculats en un nivell d'educació, independentment de l'edat, expressat com a percentatge de la població en el grup teòric d'edat per al mateix nivell d'educació. Pel que fa al nivell terciari, la població utilitzada és el grup d'edat de cinc anys que ve després d'acabar l'escola secundària. Les ràtios brutes de matriculació que superen el 100% indiquen que hi ha alumnes o estudiants que no corresponen al grup teòric d'edat que estan matriculats en aquell nivell d'educació. Vegeu *educació, nivells*.

Matriculació, ràtio neta. El nombre d'estudiants matriculats del grup teòric d'edat escolar per a un nivell d'educació determinat que estan matriculats en aquell nivell, expressat com a percentatge de la població total en aquest grup d'edat. Vegeu *educació, nivells*.

Menors de cinc anys, mortalitat. Vegeu *mortalitat dels menors de cinc anys*.

Mesura d'apoderament de gènere (MAG). Índex compost que mesura la desigualtat de gènere en tres

dimensions bàsiques de l'apoderament: procés decisori i participació econòmics, procés decisori i participació polítics i poder sobre els recursos econòmics. Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

Metges. Inclou els llicenciats d'una facultat o col·legi de medicina que treballen en qualsevol camp mèdic (com ara l'educació, la recerca i l'exercici de la professió).

Mortalitat dels menors de cinc anys. La probabilitat de morir entre el naixement i l'edat exacta de cinc anys per cada 1.000 nascuts vius.

Mortalitat infantil. La probabilitat de morir entre el naixement i un any exacte d'edat per cada 1.000 nascuts vius.

Mortalitat materna, ràtio. El quocient entre el nombre de defuncions maternes d'un any determinat i el nombre de nascuts vius aquell mateix any, expressat per cada 100.000 nascuts vius, per a un determinat país, territori o àrea geogràfica. La defunció materna es defineix com la defunció d'una dona mentre estava embarassada o dins dels 42 dies posteriors a l'acabament de l'embaràs, independentment de la durada i el lloc de l'embaràs, per qualsevol causa relacionada amb l'embaràs o agreujada per aquest mateix o les atencions derivades, però no per causes accidentals o fortuïtes.

Mortalitat materna, ràtio ajustada. La ràtio de mortalitat materna ajustada per donar compte dels problemes documentats de manca de notificació i classificació defectuosa de les defuncions maternes, així com estimacions per als països sense dades. Vegeu *mortalitat materna, ràtio*.

Mortalitat materna, ràtio reportada. La ràtio de mortalitat materna reportada per les autoritats nacionals. Vegeu *mortalitat materna, ràtio*.

Naixements assistits per personal sanitari especialitzat. El percentatge de parts assistits per personal (per exemple, metges, infermeres i llevadores) que ha rebut formació per prestar l'atenció, la supervisió i l'assessorament necessaris a les dones durant l'embaràs, el part i el postpart, per ocupar-se dels parts sense l'ajuda d'altres persones i per tenir cura dels nounats. Les persones que tradicionalment s'han encarregat dels parts, estiguin o no formades, no s'inclouen en aquesta categoria.

Ocupació femenina per activitat econòmica. L'ocupació femenina en la indústria, l'agricultura o els serveis segons el sistema de la classificació industrial internacional normalitzada (ISIC) (revisions 2 i 3). La *indústria* correspon a la mineria i l'extracció de pedra, la manufactura, la construcció i les empreses de serveis públics (aigua, gas i electricitat). L'*agricultura* correspon a les activitats de l'agricultura, la caça, la silvicultura i la pesca. Els *serveis* corresponen al comerç a l'engròs i al detall; els restaurants i els hotels; el transport, l'emmagatzematge i les comunicacions; les finances, les assegurances, la propietat immobiliària i els serveis empresarials; i els serveis comunitaris, socials i personals.

Patents concedides a residents. Les patents són documents emesos per una oficina governamental que descriuen una invenció i creen una situació legal en què la invenció patentada es pot explotar (fabricar, aplicar, vendre, importar) únicament per part del titular de la patent, o amb la seva autorització. La protecció de les invencions se sol limitar a 20 anys a partir de la data d'arxiu de la sol·licitud per a la concessió d'una patent.

Pes insuficient dels infants menors de cinc anys. Inclou un pes insuficient moderat (definit entre dues i tres desviacions estàndard per sota de la mitjana del pes per a l'edat de la població de referència) i pes insuficient greu (definit com a més de tres desviacions estàndard per sota de la mitjana del pes per a l'edat de la població de referència).

PIB (dòlars EUA). Producte interior brut convertit a dòlars EUA mitjançant la mitjana del tipus de canvi oficial indicada pel Fons Monetari Internacional. Si es considera que el tipus de canvi oficial divergeix en un marge excepcionalment gran del tipus aplicat a les transaccions en divises i productes comercialitzats, s'aplica un factor de conversió alternatiu. Vegeu *PIB (producte interior brut)*.

PIB, índex. Un dels tres índexs a partir dels quals es calcula l'índex de desenvolupament humà. Es basa en el producte interior brut per capita (en dòlars EUA segons la paritat del poder adquisitiu, vegeu *PPA*). Per a més detalls sobre el càlcul de l'índex, vegeu la nota tècnica 1.

PIB per capita (dòlars EUA, PPA). El producte interior brut (en dòlars EUA segons la paritat de poder adquisitiu) dividit per la població semestral. Vegeu *PIB (producte interior brut)*, *PPA (paritat de poder adquisitiu)* i *població, total*.

PIB per capita (dòlars EUA). Producte interior brut en dòlars EUA dividit per la població semestral. Vegeu *PIB (dòlars EUA)* i *població, total*.

PIB per capita, índex de creixement anual. Índex de creixement anual dels mínims quadrats, calculat a partir del PIB per capita a preu constant en les unitats monetàries locals.

PIB (producte interior brut). La suma del valor afegit per tots els productors residents en l'economia més els impostos dels productes (menys les subvencions) no inclosos en la valoració de la producció. Es calcula sense aplicar deduccions per la depreciació dels actius de capital fabricats o per l'esgotament i la degradació dels recursos naturals. El valor afegit és la producció neta d'un sector després de sumar totes les produccions i de restar les entrades intermèdies.

Població activa. Totes les persones ocupades (persones per sobre d'una edat específica que, durant el període de referència, tenien una ocupació remunerada, tenien una feina, treballaven per compte propi o tenien un lloc de treball però no treballaven) i les aturades (persones per sobre d'una edat específica que, durant el període de referència, no tenien feina, estaven en disposició de treballar i buscaven feina).

Població, taxa de creixement anual. Mitjana de la taxa de creixement exponencial anual del període indicat. Vegeu *població total*.

Població activa, taxa de participació. Mesura de la proporció de la població en edat laboral d'un país que participa activament en el mercat laboral, treballant o buscant feina. Es calcula expressant la xifra de persones de la població activa com a percentatge de la població en edat laboral. La població en edat laboral és la població de més de 15 anys (com utilitza aquest informe). Vegeu *població activa*.

Població activa, taxa de participació femenina. Nombre de dones de la població activa expressat com a percentatge de la població femenina en edat laboral. Vegeu *població activa, taxa de participació* i *població activa*.

Població total. Correspon a la població *de facto* d'un país, àrea o regió amb data d'1 de juliol de l'any indicat.

Població urbana. Correspon a la població *de facto* que viu en àrees classificades com a urbanes segons els criteris aplicats per cada àrea o país. Les dades corresponen a l'1 de juliol de l'any indicat. Vegeu *població total*.

PPA (paritat de poder adquisitiu). Tipus de canvi que dóna compte de les diferències de preus entre països, la qual cosa permet fer comparacions internacionals de renda i producció real. En el tipus de dòlars EUA, PPA (tal com s'utilitzen en aquest informe), 1 dòlar EUA, PPA, té el mateix poder adquisitiu en l'economia interior que 1 dòlar als Estats Units d'Amèrica.

Preservatius, ús en l'última relació sexual d'alt risc. Percentatge d'homes i dones que han mantingut relacions sexuals no matrimonials o amb una parella amb la qual no cohabiten en els últims 12 mesos i que diuen haver fet servir un preservatiu l'última vegada.

Probabilitat en néixer de no viure més enllà d'una edat determinada. Calculat com a 100 menys la probabilitat (expressada en percentatge) de viure més enllà d'una edat determinada per a una cohort determinada. Vegeu *probabilitat en néixer de viure més enllà d'una edat determinada*.

Probabilitat en néixer de viure més enllà d'una edat determinada. La probabilitat d'un nounat de viure més enllà d'una edat determinada si prevalen els models de mortalitat específics de la seva edat, expressada com a percentatge.

Projecció de la variant mitjana. Projeccions de població a càrrec de la Divisió de Població de les Nacions Unides, suposant una trajectòria de fecunditat mitjana, una mortalitat normal i una migració internacional normal. Cada supòsit implica la projecció de tendències en fecunditat, mortalitat i nivells de migració nets, en funció de les característiques demogràfiques específiques i les polítiques corresponents de cada país o grup de països. A més, per als països que estan molt afectats per l'epidèmia de la Sida, l'impacte d'aquesta malaltia s'inclou en la projecció. La Divisió de Població de l'ONU també publica projeccions baixes i altes de la variant. Per a més informació, vegeu *http://esa.un.org/unpp/assumptions.html*.

Refugiats. Persones que han fugit dels seus països a causa d'un temor justificat de persecució per raó de la seva raça, religió, nacionalitat, opinió política o pertinença a un grup social concret i que no poden o no volen tornar-hi. El *país d'asil* és el país en el qual el refugiat ha presentat la sol·licitud d'asil però encara no se li ha notificat cap decisió o bé hi està registrat com a sol·licitant d'asil. El *país d'origen* correspon a la nacionalitat del sol·licitant o el país de ciutadania.

Regalies i quotes de llicències, ingressos. Ingressos rebuts pels residents de part de no-residents per l'ús autoritzat de béns intangibles, no produïts i no finançats i drets de la propietat (com ara patents, marques comercials, drets d'autor, franquícies i processos industrials) i per l'ús, a través d'acords de llicència, de la producció de prototips originals (com ara pellícules i manuscrits). Les dades es basen en la balança de pagaments.

Relació d'intercanvi. La ràtio entre l'índex de preus de les exportacions i l'índex de preus de les importacions mesurada en funció d'un any base. Un valor de més de 100 comporta que el preu de les exportacions ha augmentat en relació amb el preu de les importacions.

Renda o consum, proporció. Els percentatges de renda o consum que corresponen als subgrups de població indicats per decils o quintils, basats en les enquestes familiars nacionals que engloben diversos anys. Les enquestes sobre el consum produeixen resultats que mostren nivells de desigualtat inferiors entre els pobres i els rics que les enquestes sobre la renda, donat que les persones pobres solen consumir una part més gran de la seva renda. Com que les dades de les enquestes engloben anys diferents i apliquen metodologies diferents, s'ha d'anar amb compte a l'hora de fer comparacions entre països.

RNB (renda nacional bruta). La suma del valor afegit per tots els productors residents en l'economia més els impostos dels productes (menys les subvencions) no inclosos en la valoració de la producció més els ingressos nets de la renda primària (compensació de la renda dels treballadors i la renda de la propietat) de l'exterior. El valor afegit és la producció neta d'un sector després de sumar totes les produccions i de restar les entrades intermèdies. Les dades s'indiquen en dòlars corrents EUA convertits mitjançant el mètode del *World Bank Atlas*.

Sanejament, població que utilitza instal·lacions millorades. Percentatge de la població amb accés a instal·lacions acceptables d'eliminació de deposicions, com ara una connexió a una xarxa de clavegueram o un sistema de fosses sèptiques, una latrina amb dipòsit d'aigua, una latrina amb forat o una latrina amb forat ventilada. Es considera que el sistema d'eliminació de deposicions és acceptable si és privat o compartit (però no públic) i si evita el contacte de persones, animals i insectes amb les deposicions.

Servei del deute total. La suma de les devolucions i els interessos principals pagats en divises, béns o serveis sobre el deute a llarg termini (amb un venciment a més d'un any), els interessos pagats sobre el deute a curt termini i les devolucions al Fons Monetari Internacional.

Tabaquisme, prevalença entre els adults. El percentatge d'homes i dones que fumen cigarretes.

Tractats, ratificació. Després de signar un tractat, cada país l'ha de ratificar, sovint amb l'aprovació de la seva assemblea legislativa. Aquest procés no tan sols comporta una expressió de l'interès ja indicat amb la signatura, sinó també la transformació dels principis i les obligacions del tractat en lleis nacionals.

Treballador familiar auxiliar. Definit segons la Classificació Internacional de la Situació en l'Ocupació (CISO) del 1993 com la persona que treballa sense remuneració en una empresa econòmica explotada per un familiar que viu al mateix domicili.

Tuberculosi, casos curats amb el TDO. Percentatge de l'estimació dels nous casos d'infecció tuberculosa curats amb el TDO, l'estratègia de control de la tuberculosi recomanada internacionalment.

Tuberculosi, casos detectats amb el TDO. Percentatge de l'estimació dels nous casos d'infecció tuberculosa detectats (diagnosticats en un període determinat) amb el TDO, l'estratègia de control de la tuberculosi recomanada internacionalment.

Tuberculosi, casos, prevalença. El nombre total de casos de tuberculosi notificats a l'Organització Mundial de la Salut. Un cas de tuberculosi es defineix com un pacient a qui un metge li ha diagnosticat o ha confirmat bacteriològicament que té tuberculosi.

Ús del temps, activitats de mercat. Temps destinat a activitats com ara l'ocupació en establiments, la producció primària fora d'establiments, els serveis per a ingressos i altres produccions de béns fora d'establiments, segons el sistema revisat de comptes nacionals de l'ONU del 1993. Vegeu *activitats fora del mercat* i *jornada laboral total*.

Ús del temps, activitats fora del mercat. Temps destinat a activitats com ara el manteniment de la llar (la neteja, la bugada i la preparació del menjar), l'administració i la compra per a la pròpia família; l'atenció dels infants, els malalts, les persones grans i els discapacitats de la pròpia família; i els serveis comunitaris, segons la definició del sistema revisat de comptes nacionals de l'ONU del 1993. Vegeu *activitats de mercat* i *jornada laboral total*.

Ús del temps, jornada laboral total. Temps dedicat a les activitats de mercat i fora de mercat, segons la definició del sistema revisat de comptes nacionals de l'ONU del 1993. Vegeu *ús del temps, activitats de mercat* i *ús del temps, activitats fora del mercat*.

Usuaris d'Internet. Persones amb accés a la xarxa mundial.

Vacunació, infants d'un any vacunats contra el xarampió o la tuberculosi. Infants d'un any vacunats amb un antigen o un sèrum que conté anticossos específics contra el xarampió o la tuberculosi.

VIH, prevalença. El percentatge de la població de 15-49 anys que està infectada pel VIH.

Referències estadístiques

Amnesty International. 2007. «Facts and Statistics on the Death Penalty». *http://www.amnesty.org/.* Consultada el juny del 2007.

Cameron, A; Trivedi, Colin i Pravin K. 2005. *Microeconometrics: Methods and Applications*, Cambridge University Press.

CDIAC (Carbon Dioxide Information Analysis Center). 2007. Correspondència sobre les emissions de diòxid de carboni. Juliol. Oak Ridge.

Charmes, Jacques; Rani, Uma. 2007. «An overview of size and contribution of informal sector in the total economy: A comparison across countries». París. Institut de Recerca per al Desenvolupament.

FAO (Food and Agriculture Organization). 2006. *Global Forest Resources Assessment 2005*. Roma. FAO.

———. 2007a. Base de dades FAOSTAT. *http://faostat.fao.org/.* Consultada el maig del 2007.

———. 2007b. «Forest Resources Assessment». Correspondència sobre estocs de carboni als boscos; extracte a partir de base de dades. Agost. Roma.

Fuentes, Ricardo; Seck, Papa. 2007. «The short- and long-term human development effects of climate-related shocks: some empirical evidence».

Guha-Sapir, Debarati; Hargitt, David; Hoyois, Philippe. 2004. *Thirty years of Natural Disasters 1974-2003: the numbers.* Presses universitaires de Louvain, Louvain-la-Neuve. Brussel·les, Bèlgica.

Harvey, Andrew S. 2001. «National Time Use Data on Market and Non-Market Work by Both Women and Men». Document preparatori per al PNUD, Informe sobre el desenvolupament humà 2001. Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, Oficina de l'Informe sobre el Desenvolupament Humà, Nova York.

Heston, Alan; Summers, Robert; Aten, Bettina. 2001. Correspondència sobre dades de la Penn World Table Versió 6.0. Universitat de Pennsilvània, Centre per a Comparacions Internacionals de Producció, Renda i Preus. *http://pwt.econ.upenn.edu/.* Març. Filadèlfia.

———. **2006.** «Penn World Table Version 6.2». Universitat de Pennsilvània, Centre per a Comparacions Internacionals de Producció, Renda i Preus, Filadèlfia. *http://pwt.econ.upenn.edu/.* Consultada el juny del 2007.

ICPS (International Centre for Prison Studies). 2007. *World Prison Population List.* Setena edició. King's College London. Londres.

IDMC (Internally Displaced Monitoring Centre). 2007. «Global Statistics». *http://www.internal-displacement.org/.* Consultada l'abril del 2007.

IEA (International Energy Agency). 2002. *World Energy Outlook 2002.* París. IEA Publication Service.

———. **2006.** *World Energy Outlook 2006.* París. IEA Publication Service.

———. **2007.** «Energy Balances for OECD and non-OECD countries», vol. 2007, versió 01 de la base de dades. París. IEA Estadístiques i Balanços en Energia. Consultada l'agost del 2007.

IISS (International Institute for Strategic Studies). 2007. *Military Balance 2006-2007.* Londres: Routledge, Taylor i Francis Group.

ILO (International Labour Organization). 2005. *Key Indicators of the Labour Market.* Quarta edició. Ginebra. CD-ROM. Ginebra. *www.ilo.org/kilm/.* Consultada el juliol del 2006.

———. **2007a.** *International Labour Standards (ILOEX).* Base de dades. *http://www.ilo.org/ilolex/.* Consultada el juliol del 2007.

———. **2007b.** Base de dades LABORSTA. Ginebra. *http://laborsta.ilo.org.* Consultada el juny del 2007.

ILO (International Labour Organization) Bureau of Statistics. 2007. Correspondència sobre les dades del sector informal. Juny. Ginebra.

IPU (Inter-Parliamentary Union). 2007a. Correspondència sobre les dones que ocupen càrrecs ministerials. Juny. Ginebra.

———. **2007b.** Correspondència sobre l'any que les dones van aconseguir el dret de vot i de presentar-se a les eleccions i l'any que es va elegir o nomenar la primera dona al parlament. Juny. Ginebra.

———. **2007c.** Base de dades Parline. *www.ipu.org.* Consultada el juny del 2007.

LIS (Luxembourg Income Studies). 2007. «Relative Poverty Rates for the Total Population, Children and the Elderly». Luxemburg. *http://www.lisproject.org/.* Consultada el maig del 2007.

Macro International. 2007a. Correspondència sobre dades de les llars. Maig del 2007. Calverton, MD.

———. **2007b.** Informes de Demographic and Health Surveys (DHS). Calverton, MD. *http://www.measuredhs.com/.* Consultada el juny del 2007.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). 2007. *OECD Main Economic Indicators.* París. *http://www.oecd.org/statsportal.* Consultada el juliol del 2007.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) and Statistics Canada. 2000. *Literacy in the Information age. Final Report on the International Adult Literacy Survey.* OECD Publishing. París.

———. **2005.** *Learning a Living by Earning Skills: First Results of the Adult Literacy and Life Skills Survey.* OECD Publishing. París.

OECD-DAC (Organisation for Economic Co-operation and Development, Development Assistance Committee). 2007a. *OECD Journal on Development: Development Co-operation Report 2006.* OECD Publishing. París.

———. **2007b.** Correspondència sobre l'ajuda oficial al desenvolupament desemborsada. Maig. París.

Ruoen, Ren; Kai, Chen. 1995. «China's GDP in U.S. Dollars Based on Purchasing Power Parity». *Policy Research Working Paper 1415.* Banc Mundial, Washington, DC.

SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute). 2007a. Correspondència sobre transferències d'armes. Març. Estocolm.

———. **2007b.** Correspondència sobre despesa militar. Març. Estocolm.

———. **2007c.** *SIPRI Yearbook: Armaments, Disarmaments and International Security.* Oxford, Regne Unit: Oxford University Press.

Smeeding, Timothy M. 1997. «Financial Poverty in Developed Countries: The Evidence from the Luxembourg Income Study». Document preparatori per al PNUD, Informe sobre el desenvolupament humà 1997. Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, Oficina de l'Informe sobre el Desenvolupament Humà, Nova York.

Smeeding, Timothy M.; Rainwater, Lee; Burtless, Gary. 2000. «United States Poverty in a Cross-National Context». A: Danziger,

Sheldon H.; Haveman, Robert H., (ed.), *Understanding Poverty*. Nova York: Fundació Russell Sage; i Cambridge, MA: Harvard University Press.

Statec. 2006. Correspondència sobre la ràtio de matriculació bruta per a Luxemburg. Maig. Luxemburg.

Time use. 2007. Correspondència amb professionals sobre l'ús del temps: Debbie Budlender (Agència Comunitària per a l'Estudi Social) per a Sud-àfrica basada en «A Survey of Time Use»; Jacques Charmes (Institut de recerca per al desenvolupament) per a Benín, Nicaragua, Madagascar, Maurici i Uruguai basada en enquestes de països específics sobre ús del temps 1998-2002; Choi Yoon Ji (Administració per al Desenvolupament Rural de la República de Corea) per a la República de Corea rural; Jamie Spinney (Universitat de St. Mary's), Marcel Bechard (Statistics Canada) i Isabelle Marchand (Statistics Canada) per al Canadà basada en «Canadian Time Use Survey 2005»; Marcela Eternod i Elsa Contreras (INEGI) per a Mèxic basada en «Encuesta Nacional sobre Uso del Tiempo 2002»; Elsa Fontainha (ISEG – Universitat tècnica de Lisboa) per a Portugal basada en «INE, Inquérito à Ocupação do Tempo, 1999»; Rachel Krantz-Kent (Oficina d'Estadístiques Laborals) per als EUA basada en «American Time Use Survey 2005»; Fran McGinnity (Institut per a la Recerca Social i Econòmica) per a Irlanda basada en «Irish National Time Use Survey 2005»; Iiris Niemi (Statistics Finland) per a Bèlgica, Finlàndia, França, Estònia, Alemanya, Hongria, Itàlia, Letònia, Lituània, Noruega, Polònia, Eslovènia, Espanya, Suècia, Regne Unit basada en Harmonized European Time Use Surveys 1998-2004; Andries van den Broek (Oficina de Planificació Social i Cultural dels Països Baixos) per als Països Baixos basada en «Trends in Time»; Jayoung Yoon (Universitat de Massachusetts) per a la República de Corea basada en «Korean Time Use Survey 2004».

UN (United Nations). 2002. Correspondència sobre les enquestes d'ús del temps. Departament d'Afers Socials i Econòmics. Divisió d'Estadística. Febrer. Nova York.

———. **2006a.** Base de dades dels objectius de desenvolupament del mil·lenni. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Nova York. *http://mdgs.un.org*. Consultada el maig del 2007.

———. **2006b.** *World Urbanization Prospects: The 2005 Revision*. Base de dades. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Nova York.

———. **2007a.** «Multilateral Treaties Deposited with the Secretary-General». Nova York. *http://untreaty.un.org*. Consultada el juny del 2007.

———. **2007b.** Correspondència sobre el consum d'energia. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Març. Nova York.

———. **2007c.** Correspondència sobre els indicadors dels objectius de desenvolupament del mil·lenni. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Juliol. Nova York.

———. **2007d.** *The 2004 Energy Statistics Yearbook*. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Nova York.

———. **2007e.** *World Population Prospects 1950-2050: The 2006 Revision*. Base de dades. Departament d'Afers Socials i Econòmics, Divisió d'Estadística. Nova York. Consultada el juliol del 2007.

UNAIDS (Joint United Nations Programme on HIV/AIDS). 2006. Correspondència sobre la taxa de prevalença del VIH. Maig del 2006. Ginebra.

UNDP (United Nations Development Programme). 2006. *The Path out of Poverty. National Human Development Report for Timor-Leste*. Dili.

———. **2007.** *Social Inclusion in BiH. National Human Development Report for Bosnia and Herzegovina*. Sarajevo.

UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). 1997. «International Standard Classification of Education 1997». París. *http://www.uis.unesco.org/TEMPLATE/pdf/isced/ISCED_A.pdf*. Consultada l'agost del 2007.

UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) Institute for Statistics. 1999. *Statistical yearbook*. Mont-real.

———. **2003.** Correspondència sobre les taxes d'alfabetització d'adults i joves. Març. Mont-real.

———. **2006.** Correspondència sobre els estudiants de ciències, enginyeria, indústria i construcció. Abril. Mont-real.

———. **2007a.** Correspondència sobre les taxes d'alfabetització d'adults i joves. Maig. Mont-real.

———. **2007b.** Correspondència sobre la despesa en educació. Abril. Mont-real.

———. **2007c.** Correspondència sobre les ràtios de matriculació bruta i neta i sobre els infants que arriben al 5è grau i a l'educació terciària. Abril. Mont-real.

UNHCR (United Nations High Commission for Refugees). 2007. Correspondència sobre refugiats per país d'asil i per país d'origen. Maig. Ginebra.

UNICEF (United Nations Children's Fund). 2004. *State of the World's Children 2005*. Nova York.

———. **2005.** *State of the World's Children 2006*. Nova York.

———. **2006.** *State of the World's Children 2007*. Nova York.

———. **2007a**. Correspondència sobre mortalitat materna. Nova York. Agost del 2007.

———. **2007b.** Informes de Multiple Indicator Cluster Surveys (MICS). Nova York. *http://www.childinfo.org*. Consultada el juny del 2007.

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime). 2007. Correspondència sobre «La novena Enquesta de les Nacions Unides sobre tendències de criminalitat i les operacions dels sistemes de justícia penal».Maig Viena.

WHO (World Health Organization). 2007a. *Core Health Indicators 2007 Database*. Ginebra. *http://www.who.int/whosis/database/*. Consultada el juliol del 2007.

———. **2007b.** *Global Tuberculosis Control: WHO Report 2007*. Ginebra. *http://www.who.int/tb/publications/global_report/2007/en/index.html*. Consultada el juliol del 2007.

WIPO (World Intellectual Property Organization). 2007. «Patents Granted by Office (1985-2005)». Ginebra. *http://wipo.int/ipstats/en/statistics/*. Consultada el maig del 2007.

World Bank. 2006. *World Development Indicators 2006*. CD-ROM. Washington, DC.

———. **2007a.** *Povcalnet*. Washington, DC. *http://iresearch.worldbank.org/*. Consultada el maig del 2007.

———. **2007b.** *World Development Indicators 2007*. CD-ROM. Washington, DC.

Classificació dels països

Països segons els agregats del desenvolupament humà

Desenvolupament humà alt
(IDH 0,800 i superior)

Albània
Alemanya
Antigua i Barbuda
Aràbia Saudita
Argentina
Austràlia
Àustria
Bahames
Bahrain
Barbados
Bèlgica
Bielorússia
Bòsnia i Hercegovina
Brasil
Brunei
Bulgària
Canadà
Corea, Rep. de
Costa Rica
Croàcia
Cuba
Dinamarca
Emirats Àrabs, Unió dels
Eslovàquia
Eslovènia
Espanya
Estats Units d'Amèrica
Estònia
Finlàndia
França
Grècia
Hong Kong, Xina (RAE)
Hongria
Irlanda
Islàndia
Israel
Itàlia
Japó
Kuwait
Letònia
Líbia
Lituània
Luxemburg
Macedònia
Malàisia
Malta
Maurici
Mèxic
Nova Zelanda
Noruega
Oman
Països Baixos
Panamà
Polònia
Portugal
Qatar
Regne Unit
Romania
Rússia
Saint Christopher i Nevis
Seychelles
Singapur
Suècia
Suïssa
Tonga
Trinitat i Tobago
Txeca, República
Uruguai
Xile
Xipre
(70 països o àrees)

Desenvolupament humà mitjà
(IDH 0,500-0,799)

Algèria
Armènia
Azerbaidjan
Bangla Desh
Belize
Bhutan
Bolívia
Botsuana
Cambodja
Camerun
Cap Verd
Colòmbia
Comores
Congo
Djibouti
Dominica
Dominicana, República
Egipte
Equador
Fiji
Filipines
Gabon
Gàmbia
Geòrgia
Ghana
Grenada
Guatemala
Guinea Equatorial
Guyana
Haití
Hondures
Iemen
Índia
Indonèsia
Iran
Jamaica
Jordània
Kazakhstan
Kenya
Kirguizistan
Laos
Lesotho
Líban
Madagascar
Maldives
Marroc
Mauritània
Moldàvia
Mongòlia
Myanmar
Namíbia
Nepal
Nicaragua
Pakistan
Papua Nova Guinea
Paraguai
Perú
Saint Lucia
Saint Vincent i les Grenadines
Samoa
Salomó
Salvador, El
São Tomé i Príncipe
Síria
Sri Lanka
Suazilàndia
Sud-àfrica
Sudan
Surinam
Tadjikistan
Tailàndia
Territoris palestins ocupats
Timor Oriental
Togo
Tunísia
Turkmenistan
Turquia
Ucraïna
Uganda
Uzbekistan
Vanuatu
Veneçuela, Rep. Bolivariana
Vietnam
Xina
Zimbabue
(85 països o àrees)

Desenvolupament humà baix
(IDH per sota de 0,500)

Angola
Benín
Burkina Faso
Burundi
Centreafricana, República
Congo, Rep. Dem. del
Costa d'Ivori
Eritrea
Etiòpia
Guinea
Guinea Bissau
Malaui
Mali
Moçambic
Níger
Nigèria
Ruanda
Senegal
Sierra Leone
Tanzània
Txad
Zàmbia
(22 països o àrees)

Nota: els següents països membres de l'ONU no s'han inclòs en els agregats de desenvolupament humà perquè no se n'ha pogut calcular l'IDH: l'Afganistan, Andorra, l'Iraq, Kiribati, la República Democràtica de Corea, Libèria, Liechtenstein, les illes Marshall, Micronèsia, Mònaco, Montenegro, Nauru, Palau, San Marino, Sèrbia, Somàlia i Tuvalu.

Països segons els agregats de renda

Renda alta

(RNB per capita de 10.726 dòlars o superior el 2005)

Alemanya
Andorra
Antigua i Barbuda
Antilles Neerlandeses
Aràbia Saudita
Aruba
Austràlia
Àustria
Bahames
Bahrain
Bèlgica
Bermudes
Brunei
Caiman
Canadà
Corea, Rep. de
Dinamarca
Emirats Àrabs, Unió dels
Eslovènia
Espanya
Estats Units d'Amèrica
Fèroe, illes
Finlàndia
França
Grècia
Grenlàndia
Guam
Hong Kong, Xina (RAE)
Irlanda
Islàndia
Israel
Itàlia
Japó
Kuwait
Liechtenstein
Luxemburg
Macau, Xina (RAE)
Malta
Man
Mònaco
Noruega
Nova Caledònia
Nova Zelanda
Països Baixos
Polinèsia Francesa
Portugal
Puerto Rico
Qatar
Regne Unit
San Marino
Singapur
Suècia
Suïssa
Verges nord-americanes, illes
Xipre
(55 països o àrees)

Renda mitjana

(RNB per capita de 876-10.725 dòlars el 2005)

Albània
Algèria
Angola
Argentina
Armènia
Azerbaidjan
Barbados
Belize
Bielorússia
Bolívia
Bòsnia i Hercegovina
Botsuana
Brasil
Bulgària
Camerun
Cap Verd
Colòmbia
Congo
Costa Rica
Croàcia
Cuba
Djibouti
Dominica
Dominicana, República
Egipte
Equador
Eslovàquia
Estònia
Fiji
Filipines
Gabon
Geòrgia
Grenada
Guatemala
Guinea Equatorial
Guyana
Hondures
Hongria
Indonèsia
Iran
Iraq
Jamaica
Jordània
Kazakhstan
Kiribati
Lesotho
Letònia
Líban
Líbia
Lituània
Macedònia
Malàisia
Maldives
Mariannes del Nord, illes
Marroc
Marshall, illes
Maurici
Mèxic
Micronèsia
Moldàvia
Montenegro
Namíbia
Nicaragua
Oman
Palau
Panamà
Paraguai
Perú
Polònia
Romania
Rússia
Saint Christopher i Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent i les Grenadines
Salvador, El
Samoa
Samoa Nord-americana
Sèrbia
Seychelles
Sri Lanka
Suazilàndia
Sud-àfrica
Surinam
Síria
Tailàndia
Territoris palestins ocupats
Tonga
Tunísia
Turkmenistan
Turquia
Txeca, República
Ucraïna
Uruguai
Vanuatu
Veneçuela, Rep. Bolivariana
Xile
Xina
(97 països o àrees)

Renda baixa

(RNB per capita de 875 dòlars o inferior el 2005)

Afganistan
Bangla Desh
Benín
Bhutan
Burkina Faso
Burundi
Cambodja
Centreafricana, República
Comores
Congo, Rep. Dem. del
Corea, Rep. Dem. del
Costa d'Ivori
Eritrea
Etiòpia
Gàmbia
Ghana
Guinea
Guinea Bissau
Haití
Iemen
Índia
Kenya
Kirguizistan
Laos
Libèria
Madagascar
Malaui
Mali
Mauritània
Moçambic
Mongòlia
Myanmar
Nepal
Níger
Nigèria
Pakistan
Papua Nova Guinea
Ruanda
Salomó, illes
São Tomé i Príncipe
Senegal
Sierra Leone
Somàlia
Sudan
Tadjikistan
Tanzània
Timor Oriental
Togo
Txad
Uganda
Uzbekistan
Vietnam
Zàmbia
Zimbabue
(54 països o àrees)

Nota: els agregats de renda utilitzen la classificació del Banc Mundial (vigent a partir de l'1 de juliol del 2006) en funció de la renda nacional bruta (RNB) per capita. S'hi inclouen els països o àrees següents que no són membres de l'ONU i, per tant, no estan inclosos en les taules de l'IDH: renda alta, Antilles Neerlandeses, Aruba, Bermudes, Caiman, Fèroe, Grenlàndia, Guam, Macau-Xina (RAE), Man, Nova Caledònia, Polinèsia Francesa, Puerto Rico i les illes Verges Nord-americanes; renda mitjana, Samoa Nord-americana. Aquests països o àrees s'han inclòs en els agregats per nivell de renda. Els països membres de l'ONU Nauru i Tuvalu no s'hi han inclòs per manca de dades.

Països segons els principals agregats mundials

Països en via de desenvolupament

Afganistan
Algèria
Angola
Antigua i Barbuda
Aràbia Saudita
Argentina
Bahames
Bahrain
Bangla Desh
Barbados
Belize
Benín
Bhutan
Bolívia
Botsuana
Brasil
Brunei
Burkina Faso
Burundi
Cambodja
Camerun
Cap Verd
Centreafricana, República
Colòmbia
Comores
Congo
Congo, Rep. Dem. del
Corea, Rep. de
Corea, Rep. Dem. de
Costa d'Ivori
Costa Rica
Cuba
Djibouti
Dominica
Dominicana, República
Egipte
Emirats Àrabs, Unió dels
Equador
Eritrea
Etiòpia
Fiji
Filipines
Gabon
Gàmbia
Ghana
Grenada
Guatemala
Guinea
Guinea Bissau
Guinea Equatorial
Guyana
Haití
Hondures
Hong Kong, Xina (RAE)
Iemen
Índia
Indonèsia
Iran
Iraq
Jamaica
Jordània
Kenya
Kiribati
Kuwait
Laos
Lesotho
Líban
Libèria
Líbia
Madagascar
Malàisia
Malaui
Maldives
Mali
Marroc
Marshall, illes
Maurici
Mauritània
Mèxic
Micronèsia
Moçambic
Mongòlia
Myanmar
Namíbia
Nauru
Nepal
Nicaragua
Níger
Nigèria
Oman
Pakistan
Palau
Panamà
Papua Nova Guinea
Paraguai
Perú
Qatar
Ruanda
Saint Christopher i Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent i les Grenadines
Salvador, El
Salomó
Samoa
São Tomé i Príncipe
Senegal
Seychelles
Sierra Leone
Singapur
Síria
Somàlia
Sri Lanka
Suazilàndia
Sud-àfrica
Sudan
Surinam
Tanzània
Tailàndia
Territoris palestins ocupats
Timor Oriental
Togo
Tonga
Trinitat i Tobago
Tunísia
Turquia
Tuvalu
Txad
Uganda
Uruguai
Vanuatu
Veneçuela, Rep. Bolivariana
Vietnam
Xile
Xina
Xipre
Zàmbia
Zimbabue
(137 països o àrees)

Països menys desenvolupats[a]

Afganistan
Angola
Bangla Desh
Benín
Bhutan
Burkina Faso
Burundi
Cambodja
Cap Verd
Centreafricana, República
Comores
Congo, Rep. Dem. del
Djibouti
Eritrea
Etiòpia
Gàmbia
Guinea
Guinea Bissau
Guinea Equatorial
Haití
Iemen
Kiribati
Laos
Lesotho
Libèria
Madagascar
Malaui
Maldives
Mali
Mauritània
Moçambic
Myanmar
Nepal
Níger
Ruanda
Salomó
Samoa
São Tomé i Príncipe
Senegal
Sierra Leone
Somàlia
Sudan
Tanzània
Timor Oriental
Togo
Tuvalu
Txad
Uganda
Vanuatu
Zàmbia
(50 països o àrees)

Europa central i de l'Est i la Comunitat d'Estats Independents (CEI)

Albània
Armènia
Azerbaidjan
Bielorússia
Bòsnia i Hercegovina
Bulgària
Croàcia
Eslovàquia
Eslovènia
Estònia
Geòrgia
Hongria
Kazakhstan
Kirguizistan
Letònia
Lituània
Macedònia
Moldàvia
Montenegro
Polònia
Romania
Rússia
Sèrbia
Tadjikistan
Turkmenistan
Txeca, República
Ucraïna
Uzbekistan
(28 països o àrees)

Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE)

Alemanya
Austràlia
Àustria
Bèlgica
Canadà
Corea, Rep. de
Dinamarca
Eslovàquia
Espanya
Estats Units d'Amèrica
Finlàndia
França
Grècia
Hongria
Irlanda
Islàndia
Itàlia
Japó
Luxemburg
Mèxic
Nova Zelanda
Noruega
Països Baixos
Polònia
Portugal
Regne Unit
Suècia
Suïssa
Turquia
Txeca, República
(30 països o àrees)

Països de l'OCDE de renda alta

Alemanya
Austràlia
Àustria
Bèlgica
Canadà
Corea, Rep. de
Dinamarca
Espanya
Estats Units d'Amèrica
Finlàndia
França
Grècia
Irlanda
Islàndia
Itàlia
Japó
Luxemburg
Nova Zelanda
Noruega
Països Baixos
Portugal
Regne Unit
Suècia
Suïssa
(24 països o àrees)

a Classificació de l'ONU basada en UN-OHRLLS (2007).

Països en via de desenvolupament segons els agregats regionals

Estats àrabs
Algèria
Aràbia Saudita
Bahrain
Djibouti
Egipte
Emirats Àrabs, Unió dels
Iraq
Iemen
Jordània
Kuwait
Líban
Líbia
Marroc
Oman
Qatar
Síria
Somàlia
Sudan
Territoris palestins ocupats
Tunísia
(20 països o àrees)

Est d'Àsia i el Pacífic
Brunei
Cambodja
Corea, Rep. de
Corea, Rep. Dem. Popular de
Fiji
Filipines
Hong Kong, Xina (RAE)
Indonèsia
Kiribati
Laos
Malàisia
Marshall, illes
Micronèsia
Mongòlia
Myanmar
Nauru
Palau
Papua Nova Guinea
Salomó, illes
Samoa
Singapur
Tailàndia
Timor Oriental
Tonga
Tuvalu
Vanuatu
Vietnam
Xina
(28 països o àrees)

Sud d'Àsia
Afganistan
Bangla Desh
Bhutan
Índia
Iran
Maldives
Nepal
Pakistan
Sri Lanka
(9 països o àrees)

Amèrica Llatina i el Carib
Antigua i Barbuda
Argentina
Bahames
Barbados
Belize
Bolívia
Brasil
Colòmbia
Costa Rica
Cuba
Dominica
Dominicana, República
Equador
Grenada
Guatemala
Guyana
Haití
Hondures
Jamaica
Mèxic
Nicaragua
Panamà
Paraguai
Perú
Saint Christopher i Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent i les Grenadines
Salvador, El
Surinam
Trinitat i Tobago
Uruguai
Veneçuela, Rep. Bolivariana
Xile
(33 països o àrees)

Sud d'Europa
Turquia
Xipre
(2 països o àrees)

Àfrica subsahariana
Angola
Benín
Botsuana
Burkina Faso
Burundi
Camerun
Cap Verd
Centreafricana, República
Comores
Congo
Congo, Rep. Dem. del
Costa d'Ivori
Eritrea
Etiòpia
Gabon
Gàmbia
Ghana
Guinea
Guinea Bissau
Guinea Equatorial
Kenya
Lesotho
Libèria
Madagascar
Malaui
Mali
Maurici
Mauritània
Moçambic
Namíbia
Níger
Nigèria
Ruanda
São Tomé i Príncipe
Senegal
Seychelles
Sierra Leone
Suazilàndia
Sud-àfrica
Tanzània
Togo
Txad
Uganda
Zàmbia
Zimbabue
(45 països o àrees)

Índex dels indicadors

Taules d'indicadors	Indicador
	A
	Activitat econòmica, taxa
31	femenina
31	com a % de la taxa masculina
31	índex
	Aigua, font millorada
1a, 7	% de població que utilitza
3	% de població que no utilitza
	Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) neta desemborsada
17	als països menys desenvolupats, % del total
17	als serveis socials bàsics, % del total assignable per sector
17	bilateral no condicionada, % del total
17	com a % de la RNB
17	per capita del país donant
17	total
	Ajuda oficial al desenvolupament (AOD) rebuda (desembors ament s nets)
18	com a % del PIB
18	per capita
18	total
7	Alçada insuficient per la seva edat, % infants de menys de 5 anys
8	20% més pobre
8	20% més ric
	Alfabetització d'adults, taxa
28, 30	dones
30	ràtio de la taxa femenina i la taxa masculina
28	homes
1, 1a, 12	total
12	Alfabetització de joves, taxa
30	dones
30	ràtio de la taxa femenina i la taxa masculina
12	total
4	Alfabetització funcional, % persones mancades
	Analfabetisme d'adults, taxa
3	total
	Armes convencionals, transferències
	exportacions
26	proporció
26	total
26	importacions, total
4	Atur de llarga durada
20	% de dones aturades
20	% d'homes aturats
	Atur, taxa
	Adults
20	mitjana anual
20, 21	taxa femenina com a % de la taxa masculina
20, 21	total
	llarga durada
4	total
	joves
20	taxa femenina com a % de la taxa masculina
20	total
20, 21	Aturats
	Auxiliars, treballadors familiars
31	Dones
31	Homes
	B
7	Baix pes en néixer, % d'infants amb
	Béns i serveis
16	exportacions, com a % del PIB
16	importacions, com a % del PIB
	Boscos
24	estocs de carboni als
	C
13	Cànons i quotes de llicències, ingressos
	Càrrecs legislatius, administratius i directius
29	dones
6	Contraceptiva, prevalença
	Convencions, tractats i instruments internacionals
34	drets humans, situació dels principals instruments internacionals
35	drets laborals fonamentals, situació de les convencions
25	medi ambient, situació dels principals tractats internacionals
	D
1a, 7	Desnodrida, % de població
	Despesa
11, 19	educació
19	militar
13	recerca i desenvolupament (R+D)
6, 19	sanitària
18, 19	servei del deute
	Despesa pública actual en educació (% de la proporció sobre la)
11	preprimària i primària
11	secundària i postsecundària no terciària
11	terciària

Despesa pública en educació
11 % de la despesa total del govern
11, 19 % del PIB
26 Desplaçats interns
Diarrea
6 Tractament, infants amb diarrea, que reben teràpia de rehidratació oral i alimentació continuada
Dones, participació econòmica i política
33 any de la primera elecció o nominació d'una dona al parlament
33 any que les dones van rebre el dret de presentar-se a les eleccions al parlament
33 any que les dones van rebre el dret de vot
29 dones amb càrrecs legislatius, administratius i directius
33 dones en el govern que ocupen càrrecs ministerials
29 dones que ocupen professions titulades i tècniques
29 escons parlamentaris ocupats per dones
33 cambra alta o senat
33 cambra baixa o única
34 Drets humans, situació dels principals instruments internacionals
35 Drets laborals fonamentals, situació de les convencions

E

1 Educació, índex
33 Elecció o nominació d'una dona al parlament, any de la primera
33 Eleccions, any que les dones van rebre el dret de presentar-se a les
Electricitat, consum per capita
22 kilowatt hora
22 % de canvi
22 Electricitat, població sense
22 Electrificació, taxa
Energia primària, subministrament
23 biomassa i residus
23 carbó
23 energia hidroelèctrica i altres energies renovables
23 gas natural
23 nuclear
23 petroli
23 total
Emancipació de la dona
33 any de la primera elecció o nominació d'una dona al parlament
33 any que les dones van rebre el dret de presentar-se a les eleccions
33 any que les dones van rebre el dret de vot
33 dones en el govern que ocupen càrrecs ministerials
Emissions de diòxid de carboni
24 mitjana de canvi anual
24 per capita
24 per unitat de consum d'energia
24 per unitat del PIB
24 proporció del total mundial
24 total
Empresonada, població
27 per cada 100.000 persones
27 % de dones
27 total
22 Energia, PIB per unitat de consum
29 Escons parlamentaris ocupats per dones
33 cambra alta o senat
33 cambra baixa o única
Estocs de carboni als boscos
24 canvi anual estimat
24 total
1, 1a, 10 Esperança de vida en néixer, total
28 dones
28 homes
1 Esperança de vida, índex
Exportacions
16 de béns i serveis, com a % del PIB
16 de productes manufacturats, com a % de les exportacions de mercaderies
16 de tecnologia avançada, com a % de les exportacions de productes manufacturats
16 primàries, com a % de les exportacions de mercaderies
26 transferències d'armes convencionals

F

1a, 5 Fecunditat total, taxa
Fluxos privats (de capital), altres
18 com a % del PIB
Forces armades
26 índex
26 total

H

27 Homicidis intencionats

I

Importacions
16 béns i serveis, com a % del PIB
26 transferències d'armes convencionals
Índex de desenvolupament humà (IDH)
1 rànquing
1 rànquing del PIB per capita menys rànquing IDH
2 tendències
1 valor
Índex de desenvolupament de gènere (IDG)
28 rànquing IDH menys rànquing IDG
28 rànquing
28 valor
Índex de pobresa humana (IPH-1)
3 rànquing
3 rànquing IPH-1 menys rànquing de pobresa de renda
3 valor
Índex de pobresa humana (IPH-2)

4 rànquing
4 rànquing IPH-2 menys rànquing de pobresa de renda
4 valor
14 Índex de preus al consum, mitjana de canvi anual
15 Índex Gini
Infants
7, 8 alçada insuficient per la seva edat (atròfia)
6 amb diarrea, que reben teràpia de rehidratació oral i alimentació continuada
9 amb febre, tractats amb medicaments contra la malària (tractament de la malària)
8, 10 mortalitat infantil
1a, 8, 10 mortalitat menors de 5 anys
infants d'un any vacunats
6 contra el xarampió
6 contra la tuberculosi
8 20% més pobre
8 20% més ric
3, 7 pes insuficient per a la seva edat (debilitats)
12 que arriben al 5è grau
9 que utilitzen mosquiteres tractades amb insecticida (prevenció de la malària)
28 Ingressos salarials estimats
dones
28 homes
29 ràtio dones-homes
Instruments internacionals, convencions i tractats
34 drets humans, situació dels principals instruments internacionals
35 drets laborals fonamentals, situació de les convencions
25 medi ambient, situació dels principals tractats internacionals
13 Internet, usuaris
Inversió directa estrangera, entrades netes
18 com a % del PIB

J

Jornada laboral
només activitats de mercat
32 dones, % de la jornada total
32 homes, % de la jornada total
total
32 dones
32 homes

M

Malària
9 prevenció, infants de menys de 5 anys que utilitzen mosquiteres tractades amb insecticida
9 tractament, infants de menys de 5 anys amb febre tractats amb fàrmacs contra la malària
Matriculació, ràtio bruta
1, 1a educació primària, secundària i terciària combinades, total
28 dones
28 homes
primària
30 dones
30 ràtio taxa femenina / taxa masculina
12 secundària
30 dones
30 ràtio taxa femenina / taxa masculina
terciària
30 dones
30 ràtio taxa femenina / taxa masculina
Matriculació, taxa neta
1a, 12 primària, total
30 dones
30 ràtio taxa femenina / taxa masculina
12 secundària, total
25 Medi ambient, situació dels principals tractats internacionals
1a, 10 Menors de 5 anys, mortalitat total
8 20% més pobre
8 20% més ric
Mesura d'apoderament de gènere (MAG)
29 rànquing
29 valor
Mesures de la desigualtat de renda
15 índex Gini
15 ràtio de renda, 10% més ric a 10% més pobre
ràtio de renda, 20% més ric a 20% més pobre
6 Metges
19 Militar, despesa com a % del PIB
33 Ministerials, dones en el govern que ocupen càrrecs
Mortalitat
8, 10 infantil
10 materna
1a, 8, 10 menors de cinc anys
10 Mortalitat infantil, total
8 20% més ric
8 20% més pobre
Mortalitat materna, ràtio
10 ajustada
10 notificada

N

6 Naixements assistits per personal sanitari especialitzat
8 20% més pobre
8 20% més ric

O

Ocupació
21 en el sector informal, com a % de l'ocupació no agrícola
21 dones
21 homes
21 total
per activitat econòmica
agricultura, % del total
31 dones
31 homes
indústria, % del total

31 dones
31 homes
serveis, % del total
31 dones
31 homes

P

Parlament
33 any de la primera elecció o nominació d'una dona al parlament
33 any que les dones van rebre el dret de presentar-se a les eleccions al parlament
27 Pena de mort, any d'abolició
3, 7 Pes insuficient per a la seva edat, % d'infants de menys de 5 anys amb
1 PIB, índex
PIB per capita
14 dòlars EUA
1, 1a dòlars EUA, PPA
14 dòlars EUA 2005, PPA
14 any del valor més alt
14 valor més alt durant 1975-2005
14 taxa de creixement anual
PIB total
14 en miliards de dòlars EUA
14 en miliards de dòlars EUA, PPA
22 per unitat de consum d'energia
Població
27 a les presons
1a, 5 desnodrida, %
5 menys de 15 anys
5 més de 65 anys
4 % de persones mancades d'alfabetització funcional
3 que no utilitza una font d'aigua millorada
7 que utilitza un sanejament millorat
1a, 7 que utilitza una font d'aigua millorada
3 que viu amb menys d'1 dòlar al dia
3 que viu amb menys de 2 dòlars al dia
4 que viu amb menys de 4 dòlars al dia
4 que viu amb menys d'11 dòlars al dia
4 que viu amb menys del 50% de la renda mitjana
3 que viu per sota del llindar de pobresa nacional
22 sense electricitat
5 taxa de creixement anual
1a, 5 total
5 urbana
Pobresa de renda
3 població que viu amb menys d'1 dòlar al dia
3 població que viu amb menys de 2 dòlars al dia
4 població que viu amb menys de 4 dòlars al dia
4 població que viu amb menys d'11 dòlars al dia
4 població que viu amb menys del 50% de la renda mitjana
3 població que viu per sota del llindar de pobresa nacional
Preservatius, taxa d'ús en l'última relació sexual d'alt risc
9 Homes

9 Dones
Professions titulades i tècniques
29 dones que ocupen

R

Recerca i desenvolupament (R+D)
13 despeses
13 investigadors
Refugiats
26 per país d'asil
26 per país d'origen
16 Relació de l'intercanvi
Renda o despesa, proporció
15 10% més pobre
15 20% més pobre
15 10% més ric
15 20% més ric

S

7 Sanejament millorat, població que utilitza un
Sanitària, despesa
6 per capita
6 privada, com a % del PIB
6, 19 pública, com a % del PIB
Servei del deute total
18 com a % de les exportacions de béns i serveis i ingressos nets de l'estranger
18, 19 com a % del PIB
Subministrament d'energia primària
23 biomassa i residus
23 carbó
23 energia hidroelèctrica i altres energies renovables
23 gas natural
23 nuclear
23 petroli
23 total
Superfície forestal
22 mitjana de canvi anual
22 % de la superfície total
22 total
22 canvi total
Supervivència
12 infants que arriben al 5è grau
3 probabilitat en néixer de no viure més de 40 anys
4 probabilitat en néixer de no viure més de 60 anys
probabilitat en néixer de viure més de 65 anys
10 dones
10 homes

T

Tabaquisme, prevalença adults
9 dones
9 homes

13 Telefonia mòbil, abonats
Telèfons
13 línies principals
13 mòbils, abonats
Temps destinat a
activitats fora del mercat, cuinar i rentar
32 dones
32 homes
activitats fora del mercat, cura dels infants
32 dones
32 homes
altres activitats, cura personal
32 dones
32 homes
altres activitats, temps lliure
32 dones
32 homes
jornada, només activitats de mercat
32 dones, % de la jornada total
32 homes, % de la jornada total
jornada total
32 dones
32 homes
Terciaris, estudiants
12 % en ciències, enginyeria, indústria i construcció
Tractats, convencions i instruments internacionals
34 drets humans, situació dels principals instruments internacionals
35 drets laborals fonamentals, situació de les convencions
25 medi ambient, situació dels principals tractats internacionals
Treballadors familiars auxiliars
31 Dones
31 Homes
Tuberculosi
casos
9 curats pel TDO
9 detectats pel TDO
6 infants d'un any vacunats
9 prevalença

V

Vacunats, infants d'un any
6 contra la tuberculosi
6 contra el xarampió
8 20% més pobre
8 20% més ric
1a, 9 VIH, prevalença
33 Vot, any que les dones van rebre el dret de

X

Xarampió
6 infants d'un any vacunats contra el

Índex dels indicadors dels objectius de desenvolupament del mil·lenni a les taules d'indicadors

Objectius i fites de la Declaració del Mil·lenni*	Indicadors per mesurar el progrés	Taula d'indicadors IDH
Objectiu 1: eradicar la pobresa extrema i la fam		
Fita 1: Reduir a la meitat, entre el 1990 i el 2015, la proporció de persones amb uns ingressos inferiors a un dòlar al dia	1. Proporció de la població amb menys d'un dòlar (PPA) al dia 2. Ràtio de la bretxa de pobresa (incidència × profunditat de la pobresa) 3. Proporció del quintil més pobre en el consum nacional	3 15
Fita 2: Reduir a meitat, entre el 1990 i el 2015, la proporció de persones que pateix fam	4. Prevalença dels infants menors de cinc anys amb pes insuficient per la seva edat 5. Proporció de la població per sota del nivell mínim de consum energètic en aliments	3, 7 1a [a], 7 [a]
Objectiu 2: universalitzar l'educació primària		
Fita 3: Garantir que, per a l'any 2015, els infants de tot el món –nens i nenes per igual– puguin acabar el cicle complet d'educació primària	6. Ràtio neta de matriculació en l'educació primària 7. Proporció d'alumnes que comencen el grau 1 i arriben al grau 5 8. Taxa d'alfabetització entre els 15 i els 24 anys	1a, 12 12 12
Objectiu 3: promoure la igualtat de gènere i l'autonomia de la dona		
Fita 4: Eliminar les desigualtats de gènere en l'educació primària i secundària, preferiblement per a l'any 2005, i en tots els nivells educatius abans del final del 2015	9. Ràtio entre les noies i els nois en l'educació primària, secundària i terciària 10. Ràtio entre les dones alfabetitzades entre 15 i 24 anys i els homes 11. Proporció de dones amb ocupacions remunerades fora del sector agrícola 12. Proporció dels escons ocupats per dones en els parlaments nacionals	30 [b] 30 31 [c] 29, 33 [d]
Objectiu 4: reduir la mortalitat postinfantil		
Fita 5: Reduir en dues terceres parts, entre el 1990 i el 2015, la mortalitat dels menors de cinc anys	13. Mortalitat dels menors de cinc anys 14. Mortalitat infantil 15. Proporció dels infants d'un any vacunats contra el xarampió	1a, 10 10 6
Objectiu 5: millorar la salut materna		
Fita 6: Reduir en tres quartes parts, entre el 1990 i el 2015, la ràtio de mortalitat materna	16. Ràtio de mortalitat materna 17. Proporció dels naixements assistits per personal sanitari especialitzat	10 6
Objectiu 6: combatre la Sida, la malària i altres malalties		
Fita 7: Haver aturat i començat a invertir, per a l'any 2015, la propagació de la Sida	18. Prevalença del VIH entre les dones embarassades entre 15 i 24 anys 19. Taxa d'ús de preservatius respecte de la taxa de prevalença contraceptiva 19a. Ús de preservatius en l'última relació sexual d'alt risc 19b. Percentatge de la població entre 15 i 24 anys informada correctament sobre la Sida 19c. Taxa de prevalença contraceptiva 20. Ràtio entre l'assistència escolar dels orfes i l'assistència escolar dels no-orfes entre 10 i 14 anys	1a [e], 9 [e] 9 6
Fita 8: Haver aturat i començat a invertir, per al 2015, la incidència de la malària i altres malalties greus	21. Prevalença i taxes de mortalitat relacionades amb la malària 22 Proporció de la població en zones amb risc de malària que utilitzen mesures eficaces de prevenció i tractament contra la malària 23. Prevalença i taxes de mortalitat relacionades amb la tuberculosi 24. Proporció dels casos de tuberculosi detectats i curats amb el tractament directament observat	 9 [f] 9 [g] 9
Objectiu 7: garantir la sostenibilitat ambiental		
Fita 9: Incorporar els principis del desenvolupament sostenible en les polítiques i els programes nacionals i invertir la pèrdua de recursos ambientals	25. Proporció de la superfície coberta per boscos 26. Ràtio entre l'àrea protegida per mantenir la diversitat biològica respecte de al superfície 27. Ús d'energia (kg de petroli equivalent) per cada dòlar EUA (PPA) del PIB 28. Emissions de diòxid de carboni per capita i consum de CFC que disminueixen la capa d'ozó (tones PAO)) 29. Proporció de la població que utilitza combustibles fòssils	22 22 [h] 24 [i]
Fita 10: Reduir a la meitat, per a l'any 2015, la proporció de persones sense accés sostenible a l'aigua potable i el sanejament bàsic	30. Proporció de la població amb accés sostenible a una font d'aigua millorada, urbana i rural 31. Proporció de la població amb accés a un sanejament millorat, urbana i rural	1a, 7 , 3 [j] 7
Fita 11: Haver aconseguit, per a l'any 2020, una millora significativa en la qualitat de vida d'almenys 100 milions d'habitants de barris marginals	32. Proporció de famílies amb accés a una tinença segura	

Índex per als indicadors dels objectius de desenvolupament del mil·lenni a les taules d'indicadors (continuació)

Objectius i fites de la Declaració del Mil·lenni*	Indicadors per mesurar el progrés	Taula d'indicadors IDH
Objectiu 8: crear una associació global per al desenvolupament		
Fita 12: Desenvolupar encara més un sistema econòmic i comercial obert, reglat, previsible i no discriminatori Inclou un compromís amb la bona governança, el desenvolupament i la reducció de la pobresa, tant en l'àmbit nacional com internacional	El seguiment d'alguns dels indicadors relacionats a continuació es fa per separat per als països menys desenvolupats, l'Àfrica, els països en via de desenvolupament sense sortida al mar i els petits estats insulars en via de desenvolupament.	
	Ajuda oficial al desenvolupament (AOD)	
Fita 13: Tractar les necessitats especials dels països menys desenvolupats Inclou l'accés lliure d'aranzels i quotes per a les exportacions dels països menys desenvolupats, la potenciació del programa de reducció del deute per als països pobres altament endeutats (PPAE) i la cancel·lació del deute bilateral oficial, així com una AOD més generosa per als països compromesos amb la reducció de la pobresa	33. AOD neta, total i als països menys desenvolupats, com a percentatge de la renda nacional bruta dels donants de l'OCDE/CAD 34. Proporció de l'AOD total bilateral, assignable per sectors dels donants de l'OCDE/CAD als serveis socials bàsics (educació bàsica, assistència sanitària primària, nutrició, aigua potable i sanejament)) 35 Proporció de l'ajuda oficial al desenvolupament bilateral dels donants de l'OCDE/CAD no condicionada	17 [k] 17 17
Fita 14: Tractar les necessitats especials dels països sense sortida al mar i els petits estats insulars (per mitjà del Programa d'Acció per al Desenvolupament Sostenible dels Petits Estats Insulars en Via de Desenvolupament i el resultat de la 22a sessió especial de l'Assemblea General)	36. AOD rebuda als països sense sortida al mar com a proporció de les seves rendes nacionals brutes 37. AOD rebuda als petits estats insulars en via de desenvolupament com a proporció de les seves rendes nacionals brutes	18 [l] 18 [l]
Fita 15: Ocupar-se d'una manera exhaustiva dels problemes del deute dels països en via de desenvolupament a partir de mesures nacionals i internacionals per aconseguir que el deute sigui sostenible a llarg termini	*Accés als mercats* 38. Proporció del total d'importacions dels països desenvolupats (per valor i exceptuant les armes) des dels països en via de desenvolupament i des dels països menys desenvolupats, exemptes de drets de duanes 39. Mitjana dels aranzels imposats pels països desenvolupats sobre els productes agrícoles i sobre els productes tèxtils i de confecció dels països en via de desenvolupament 40. Estimació del suport agrícola per als països de l'OCDE com a percentatge del seu producte interior brut 41. Proporció de l'AOD aportada per ajudar a crear capacitat comercial *Sostenibilitat del deute* 42. Nombre total de països que han arribat als seus punts de decisió dels PPAE i nombre de països que han arribat als seus punts de compliment dels PPAE (acumulatiu) 43. Reducció del deute comprom ès en virtut de la iniciativa dels PPAE 44. Servei del deute com a percentatge de les exportacions de béns i serveis	18
Fita 16: En cooperació amb els països en via de desenvolupament, crear i implantar estratègies per proporcionar treballs dignes i productius als joves	45. Taxa d'atur de la població jove entre 15 i 24 anys, per cada sexe i en total	
Fita 17: En cooperació amb les companyies farmacèutiques, proporcionar accés a medicaments essencials assequibles als països en via de desenvolupament	46. Proporció de la població amb accés sostenible a medicaments essencials assequibles	
Fita 18: En cooperació amb el sector privat, fer accessibles els beneficis de les noves tecnologies, sobretot de la informació i les comunicacions	47. Línies telefòniques i abonats a la telefonia mòbil per cada 100 persones 48a. Ordinadors personals en ús per cada 100 persones 48b. Usuaris d'Internet per cada 100 persones	13 [m] 13 [m]

* Els objectius i les fites de desenvolupament del mil·lenni formen part de la Declaració del Mil·lenni, signada per 189 països, i per 147 caps d'estat i de govern, el setembre del 2000 (*http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm*). Els objectius i les fites estan interrelacionats i s'han de considerar com un tot. Representen una associació entre els països desenvolupats i els països en via de desenvolupament «per crear un entorn –tant en l'àmbit nacional com mundial– que afavoreixi el desenvolupament i l'eliminació de la pobresa».

a Les taules 1a i 7 presenten aquest indicador com a persones desnodrides com a percentatge de la població total.
b La taula presenta la ràtio femenina de matriculació (neta o bruta) com a percentatge de la ràtio masculina per als nivells d'educació primària, secundària i terciària per separat.
c La taula inclou dades sobre l'ocupació femenina per activitat econòmica.
d La taula 33 presenta un desglossament del percentatge d'escons ocupats per dones a les cambres baixes i altes.
e Les taules 1a i 9 presenten la prevalença per VIH entre la població de 15-49 anys.
f La taula inclou dades sobre infants de menys de cinc anys que fan servir mosquiteres tractades amb insecticida i infants de menys de cinc anys amb febre tractats amb fàrmacs contra la malària.
g La taula presenta les taxes de prevalença de la tuberculosi. No s'hi inclouen dades sobre mortalitat.
h La taula mostra dades com ara el PIB per unitat d'ús d'energia en dòlars EUA 2000, PPA, per kg de petroli equivalent.
i La taula mostra dades sobre les emissions de diòxid de carboni per capita. No s'hi inclouen dades sobre el consum de CFC que destrueixen la capa d'ozó.
j Les taules 1a i 7 presenten aquest indicador com el percentatge de la població amb accés a una font millorada d'aigua potable, i la taula 3 inclou dades sobre la població sense accés a una font millorada d'aigua potable.
k La taula inclou dades sobre l'ajuda oficial al desenvolupament (AOD) als països menys desenvolupats com a percentatge de l'AOD total.
l La taula inclou les dades sobre l'AOD rebuda per tots els països receptors com a percentatge del PIB.
m Dades sobre telèfons, mòbils i usuaris d'Internet expressades com a «usuaris per cada 1.000 persones».

Rànquing IDH

68 Albània
22 Alemanya
104 Algèria
162 Angola
57 Antigua i Barbuda
61 Aràbia Saudita
38 Argentina
83 Armènia
3 Austràlia
15 Àustria
98 Azerbaidjan
49 Bahames
41 Bahrain
140 Bangla Desh
31 Barbados
17 Bèlgica
80 Belize
163 Benín
133 Bhutan
64 Bielorússia
117 Bolívia
66 Bòsnia i Hercegovina
124 Botsuana
70 Brasil
30 Brunei
53 Bulgària
176 Burkina Faso
167 Burundi
131 Cambodja
144 Camerun
4 Canadà
102 Cap Verd
171 Centreafricana, República
75 Colòmbia
134 Comores
139 Congo
168 Congo, Rep. Dem.
26 Corea
48 Costa Rica
166 Costa d'Ivori
47 Croàcia
51 Cuba
14 Dinamarca
149 Djibouti
71 Dominica
79 Dominicana, República
112 Egipte
103 El Salvador
39 Emirats Àrabs, Unió dels
89 Equador
157 Eritrea
42 Eslovàquia
27 Eslovènia
13 Espanya
12 Estats Units d'Amèrica
44 Estònia
169 Etiòpia
92 Fiji
90 Filipines
11 Finlàndia
10 França
119 Gabon
155 Gàmbia
96 Geòrgia
135 Ghana
24 Grècia
82 Grenada
118 Guatemala
160 Guinea
175 Guinea-Bissau
127 Guinea Equatorial
97 Guyana
146 Haití
115 Hondures
21 Hong Kong, Xina (RAE)
36 Hongria
153 Iemen
128 Índia
107 Indonèsia
94 Iran
5 Irlanda
1 Islàndia
23 Israel
20 Itàlia
101 Jamaica
8 Japó
86 Jordània
73 Kazakhstan
148 Kenya
116 Kirguizistan
33 Kuwait
130 Laos
138 Lesotho
45 Letònia
88 Líban
56 Líbia
43 Lituània
18 Luxemburg
69 Macedònia
143 Madagascar
63 Malàisia
164 Malaui
100 Maldives
173 Mali
34 Malta
126 Marroc
65 Maurici
137 Mauritània
52 Mèxic
172 Moçambic
111 Moldàvia
114 Mongòlia
132 Myanmar
125 Namíbia
142 Nepal
110 Nicaragua
174 Níger
158 Nigèria
2 Noruega
19 Nova Zelanda
58 Oman
9 Països Baixos
136 Pakistan
62 Panamà
145 Papua Nova Guinea
95 Paraguai
87 Perú
37 Polònia
29 Portugal
35 Qatar
16 Regne Unit
60 Romania
161 Ruanda
67 Rússia
54 Saint Christopher i Nevis
72 Saint Lucia
93 Saint Vincent i les Grenadines
129 Salomó, illes
77 Samoa
123 São Tomé i Príncipe
156 Senegal
50 Seychelles
177 Sierra Leone
25 Singapur
108 Síria
99 Sri Lanka
141 Suazilàndia
121 Sud-àfrica
147 Sudan
6 Suècia
7 Suïssa
85 Surinam
122 Tadjikistan
78 Tailàndia
159 Tanzània
106 Territoris palestins ocupats
150 Timor Oriental
152 Togo
55 Tonga
59 Trinitat i Tobago
91 Tunísia
109 Turkmenistan
84 Turquia
170 Txad
32 Txeca, República
76 Ucraïna
154 Uganda
46 Uruguai
113 Uzbekistan
120 Vanuatu
74 Veneçuela
105 Vietnam
40 Xile
81 Xina
28 Xipre
165 Zàmbia
151 Zimbabue

Editat per:

UNESCOcat
El valor de les cultures

ANUE
Associació per a les Nacions Unides. Catalunya

UPC Càtedra UNESCO de Sostenibilitat
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

Creu Roja Catalunya

Angle Editorial

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Relacions Institucionals i Participació

ACCD
Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Diputació Barcelona
xarxa de municipis

Informe sobre el desenvolupament humà 2007/2008

El canvi climàtic és el repte decisiu per al desenvolupament humà del segle XXI. Si no es fa res per combatre'l, els esforços internacionals per reduir la pobresa s'aturaran i després aniran cap enrere. Els països i les poblacions més pobres patiran els primers retrocessos i els més perjudicials, tot i que són els qui han contribuït menys al problema. Si mirem al futur, cap país –per més ric o poderós que sigui– no estarà immune a les conseqüències del canvi climàtic.

L'*Informe sobre el desenvolupament humà 2007/2008* demostra que el canvi climàtic no és una mera hipòtesi de futur. L'exposició cada cop més alta a les sequeres, les inundacions i les tempestes ja destrueix oportunitats i reforça la desigualtat. Mentrestant, hi ha suficients proves científiques que demostren que el món s'encamina cap al punt en què serà inevitable una catàstrofe ecològica irreversible. Si no es fa res en aquest escenari de canvi climàtic, la tendència és clara: un retrocés sense precedents per al desenvolupament humà durant les nostres vides i greus riscos per als nostres fills i els fills dels seus fills.

Encara som a temps d'evitar les conseqüències més perjudicials del canvi climàtic, però cada cop menys: el món té menys d'una dècada per canviar de rumb. Les mesures que s'adoptin, o es deixin d'adoptar, en els pròxims anys afectaran profundament el futur rumb del desenvolupament humà. El món no està mancat ni dels recursos financers ni de les capacitats tecnològiques per actuar. El que fa falta és una sensació d'urgència, de solidaritat humana i d'interès col·lectiu.

Com planteja l'*Informe sobre el desenvolupament humà 2007/2008*, el canvi climàtic presenta reptes en molts àmbits. En un món dividit, però ecològicament interdependent, el canvi climàtic desafia totes les persones a reflexionar sobre com gestionem el medi ambient del planeta Terra. Ens desafia a reflexionar sobre la justícia social i els drets humans en tots els països i per a totes les generacions. Desafia els líders polítics i la població dels països rics a reconèixer la seva responsabilitat històrica davant del problema, i a iniciar reduccions profundes i immediates en les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Per sobre de tot, desafia tota la comunitat humana a emprendre una acció col·lectiva ràpida i ferma basada en els valors compartits i una visió comuna.

L'*Informe* inclou les col·laboracions especials de l'alcalde de Nova York, Michael R. Bloomberg, l'exprimera ministra de Noruega, Gro Harlem Brundtland, el secretari general de l'ONU, Ban Ki-moon, el president del Brasil, Luiz Inácio Lula da Silva, Sunita Narain, Amartya Sen, l'arquebisbe Desmond Tutu i Sheila Watt-Cloutier.

PVP: 15 euros
9 788496 970229

Lloc web de l'IDH: *http://hdr.undp.org*